



Angie Menes

EDITORIAL I EN PRIMER PLA (P. 3 i 8-11)

Sembradors de la Paraula en temps de pandèmia

Del 24 al 29 de gener la V Setmana de la Bíblia ens convida a ser portadors de llum i esperança

«Perquè hi hagi immunitat de grup cal la solidaritat de tothom»

P. 23-27

Catalunya Cristiana



Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular



Pregar amb la Bíblia avui

Un any més, *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel s'han sumat a la Setmana de la Bíblia que s'inicia avui, Diumenge de la Paraula i festa de sant Francesc de Sales, patró dels periodistes. Com a preparació, hem anat publicant articles d'opinió d'acreditats biblistes catalans que expressen què pot significar la lectura orant de la Bíblia en aquest temps crític.

«La pandèmia pot ser una oportunitat també en relació amb la Bíblia.» Ho afirma el P. Agustí Borrell, gironí, carmelita, insigne professor de Sagrada Escriptura, avui a Roma com a definidor de l'Orde. «Si no podem anar a grups d'estudi o de meditació de la Bíblia ni assistir a cursos bíblics o a xerrades de formació, sí que podem prendre de nou a les mans la Bíblia que tenim a casa, cercar materials a internet (que n'hi ha molts de fiables), cursos en línia, etc. Serà particularment enriquidor fer l'experiència de llegir i comentar la Bíblia en família i amb les persones més properes.»

Segons la doctora en Bíblia Mar Pérez, de Lleida, escoltar i llegir les paraules de Jesús i de tots els qui el van precedir en els camins de recerca de la veritat cap a Déu, pot ajudar-nos a capgirar el que estem vivint. A la Bíblia es recull el crit d'esperança de Jesús en situacions difícils (cf. Mc 5,35; 6,50) encoratjant-nos a seguir confiant sense defallir; pot fer de la nostra vulnerabi-

litat un bé. Recolzar-nos en Ell pot alliberar-nos de pors i angoixes (Sl 34,5; 56,4). Prendre consciència del dolor dels qui pateixen en solitud la fam i la desesperació de la pobresa propiciada per la pandèmia, ha de fer-nos sortir del jo per anar al nosaltres de la solidaritat i del compromís amb el Crucificat.

Al seu torn, Joan Ferrer, professor de la Universitat de Girona i de la Facultat de Teologia de Catalunya, ha explicat des de la seva experiència personal que «els primers temps del confinament van servir, per als qui ens estàvem a casa, per aprendre a redescobrir el valor del silenci. Quan no es pot fer altra cosa, sempre es pot pregar i llegir, assaborir el valor del misteri d'un Déu que ens parla i al qual podem escoltar. Aquest és el gran misteri de les Sagrades Escripures: el diàleg entre Déu i les persones. Descobrir això omple de sentit les nostres vides. No som solitaris (...) sinó persones en diàleg amb Déu. Aquest és el nucli del missatge de la Bíblia. El sentit de la vida (i la felicitat que se'n deriva) són un do, que sols pot ser acollit en el diàleg amb Déu, en les històries i les pregàries de la Bíblia, on descobrim que el sentit de tot es troba en el diàleg pel qual ens sentim reconeguts per una persona que et coneix i que t'estima i que, per això, et crida pel nom».

Paraules encoratjadores que són ressò de la Paraula que, com a mitjans, estem cridats a difondre.

Contingut

03
Editorial

05
La setmana

06
Opinió

08
En primer pla

13
Vida eclesial

22
Opinió

23
Entrevista

28
Carta dominical

30
Bíblia

32
Litúrgia

34
Espai lectors

36
Cultura

46
Agenda

47
Des del carrer

Els ministeris de lector i acòlit, oberts a les dones



PÀGINES 14-15 I 33



21
La tasca de les missions salesianes a Haití

Mn. Josep Maria Alimbau publica el llibre «Saber sufrir»



PÀGINA 36-38

Legalitzar l'eutanàsia?

PÀGINA 18-19



47
Daniel Fernández, president de l'Associació Cristians en Democràcia

La setmana en tuits

JAUME CASTRO
@JAUMECASTRO

Comunitat de Sant'Egidio
Dolor i indignació per l'execució de Lisa Montgomery, que s'ha fet malgrat les nombroses peticions en contra i d'una breu suspensió. Continuem lluitant per garantir el valor de tota vida

MAITE @MAITEMJMAITE

Educadora social
Malauradament dues persones en situació sense llar han mort als carrers de Barcelona. No és la primera vegada però voldríem que fos l'última. Veiem com el dret a l'habitatge pot garantir el dret a la vida. #Ningusensellar

EVA FERNÁNDEZ
@EVAENLARADIO

Corresponsal de Cope al Vaticà
El Vaticà, camí d'esdevenir el primer país del món «lliure de Covid». Avui ha començat la campanya de vacunació a l'Aula Pau VI. La campanya preveu que es vacuin unes 5.000 persones amb les 2 dosis necessàries

ANTONI GELONCH
@ANTONI_GELONCH

Especialista en història i art
La sentència del Tribunal Suprem sobre els Béns de Sixena que estaven al Museu de Lleida i al Museu Nacional d'Art de Catalunya augmenta la inseguretat jurídica, en generar un greu precedent, a partir del qual es pot provocar una allau de reclamacions (administratives o judicials), que poden desestabilitzar el mapa museístic

Zoom

EDUARD BRUFAU



El temporal d'hivern Filomena ha deixat tenyida de blanc bona part de la península Ibèrica, i ha col·lapsat el transport i altres infraestructures. A Catalunya les comarques que han rebut més gruix de neu han estat les del sud-oest, com ara el Priorat, la Terra Alta o les Garrigues. A la imatge, els carrers de Falset colgats sota mig metre de neu.

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
Coordinador d'informatius

Entrevista rellevant

Salvador Illa va ser protagonista de la nostra programació el 7 de gener passat. En una entrevista al programa *El Mirador de l'actualitat*, el ministre de Sanitat va dir que, durant tot aquest últim any, ha pogut «redescobrir el paper de la ciència, com també la virtut de la humilitat, en el sentit de confrontar les pròpies limitacions que tenim com a societat». Va comentar també que, «a nivell personal, el 2020 ha estat un any molt intens i amb experiències molt imprevistes, en alguns casos molt doloroses i, en altres, molt riques».

Més enllà de l'actualitat política, també repassada, Illa va tenir un to humanista, sense obviar les crítiques que ha rebut per la gestió del Covid-19, per la llei d'eutanàsia i per haver dit primer que no es presentaria a les properes eleccions catalanes i després, que sí. Aquesta entrevista s'ha emès després d'un 2020 en què, entre els programes *A primera hora* i *El Mirador*, hem compartit minuts amb altres autoritats polítiques de diferents signes, entre elles les alcaldesses de Girona i l'Hospitalet de Llobregat i els alcaldes de Manresa, Badalona i Puigcerdà.

L'efemèride de la setmana

26 de gener del 2018:

al Vaticà, el papa Francesc rep de mans del seu director, Mn. Jaume Aymar, uns exemplars del número 2000 de *Catalunya Cristiana*.



MIRADA AL MÓN

Què en sortirà, de tot això?

La política d'Israel sembla que vagi a la deriva molt seriosament. En menys de dos anys, s'hauran fet quatre eleccions generals. Les properes seran el 4 de març vinent.

Per què aquesta acumulació de comicis amb el desgast que suposen, el dineral que s'utilitza i el desencís de la gent, decebuda de la classe política i profundament desencisada? Sembla que l'única resposta sigui el personal problema polític de l'actual primer ministre, Benjamin Netanyahu.

Tot i admetent que és un bon polític i que ha tingut molts encerts en el govern, té com a arma mortal en

contra seva la corrupció: diferents casos en què Netanyahu s'ha volgut aprofitar de les possibilitats de la seva posició que han sortit a la llum i que estan en contrast amb les lleis del país i amb el sentiment democràtic dels ciutadans israelians. Se l'acusa especialment de suborn, de frau i d'abús de confiança. L'acusació assenyalava que el primer ministre va acceptar obsequis d'empresaris rellevants a canvi d'obtenir una cobertura de premsa més positiva per a ell.

Netanyahu nega tots aquests càrrecs i assegura que és víctima d'una «cacera de bruixes» de part dels seus oponents i dels mitjans de comunicació. I va qualificar de «cop d'estat contra ell» les acusacions presentades pel fiscal general de l'estat.

La crisi política té lloc en un moment extremadament difícil per a Israel a causa de la impossibilitat del govern de fer els pressupostos,

JOAN M. VERNET
Salesià a Jerusalem



la duresa de la pandèmia (amb un tercer confinament), el deteriorament de l'economia amb milers de llocs de feina perduts, les contínues i massives manifestacions setmanals anti-Netanyahu demanant-ne la dimissió, la desmembració del partit polític que li dona suport, el Likud, i la pèrdua, a la Casa Blanca, del seu gran amic Donald Trump. La població civil israeliana es troba en un panorama esfereïdor, derrotista i de poques esperances d'un futur serà i pròsper. Tot pel terror de Netanyahu a la presó, a causa de la seva corrupció i perquè només mantenint el càrrec de primer ministre es veu lliure d'aquest insuportable malson. Què en sortirà, de tot això, d'aquest panorama angoixant que pateix la població? Pot l'interès d'una persona posar tot un país al caire de la catàstrofe?

Només mantenint el càrrec de primer ministre, Netanyahu es veu lliure de l'insuportable malson de la presó

JOSÉ MIGUEL HERNÁNDEZ LÓPEZ
Historiador



Després dels fets que van provocar l'incendi i la destrucció de l'església parroquial de Sant Pere del Masnou, el juliol del 1936, llegim en un escrit de Joan Roig: «L'església és cremada i buida. El fum sinistre s'ha enlaira cap al cel blau com una blasfèmia horrible. Blasfèmia negra que va tancar la mateixa claredat del Sol. Encens negre que es va enlaira com una ofensa, com un desafiament a Déu, com una negació a la Divina Majestat.»

Podem intuir els temors que aquest fet va despertar en Joan. I n'hi havia per a això i per a molt més: l'assetjament als catòlics per part de determinats grups revolucionaris sovintejava en la Catalunya d'aquells mesos fatídics. Sabem que la seva vida va transcórrer amb una certa normalitat: va continuar

LA SAL DE LA TERRA

«Déu és amb mi»

treballant en una botiga del barri del Poble-sec, a Barcelona, on es desplaçava des del Masnou. Com molts altres catòlics va mantenir la vida de fe, rebent la Comunió diària d'amagat. L'11 de setembre, un capellà molt pròxim, li va confiar que portés la Comunió a altres cristians del Masnou. A la nit, a casa, va ser capturat per un grup no identificat i portat al cementiri de Santa Coloma, on, finalment, seria executat.

Joan Roig i Diggles ha estat be-

Com molts altres catòlics, Joan Roig va mantenir la seva vida de fe, rebent la Comunió diària d'amagat

atificat recentment. La seva causa particular, que no ha gaudit del suport de cap orde religiós o gran institució, va ser iniciada el 1993 per aquells que van tenir el privilegi de conèixer-lo, militants com ell de la Federació de Joves Cristians de Catalunya. Joan Roig, juntament amb 307 joves catòlics catalans, molts d'ells menors de vint anys, treballadors del camp, de la indústria o del comerç, continuen sent un referent de coherència. Com Joan Roig, cap d'ells no va desertar davant del martiri que els va dur a la mort. Són màrtirs perquè van ser fidels a Crist, van ser valents, van mantenir la serenitat, perquè l'alegria no els va abandonar, perquè van perdonar, perquè van rebre allò que el mateix Jesús havia promès: la Gràcia especial del martiri.

UN NOU LLINDAR

No podem deixar perdre l'oportunitat present

La Paraula és per ser proclamada i escoltada, però sobretot per ser viscuda, perquè sigui vida de la nostra vida

**SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA**
Bisbe de Mallorca



De vigent actualitat, aquesta frase va ser dita fa més de dos mil anys i va ser dirigida als cristians de les primeres comunitats, com avui ho és dirigida a nosaltres. Sempre el temps és present i la Paraula de Déu actual i interpel·ladora. Però hi ha una dimensió que no podem oblidar, és la seva projecció de futur, juntament amb tot allò que comporta de risc i de confiança a la vegada. Fer cas de la Paraula, atendre el present i cuidar les decisions que s'obren al futur, heus aquí un objectiu ben definit per al nostre treball d'avui. Als qui segueixen Jesús, se'ls pronostica el futur i se'ls encomana feina per transformar el present. Vocacions ben definides, valentes en la seva resposta, de llarga durada i per a tota la vida. És el que Jesús espera de cadascun de nosaltres, compromesos amb la seva Església i amb la consciència de ser-hi.

Serà bo que fem cas de la Paraula de Déu quan ens convida a un canvi de vida i ajudar també que ho facin altres. La Paraula és per ser proclamada i escoltada, però sobretot per ser viscuda, perquè sigui vida de la nostra vida. Dediquem-li cada dia una estona, uns moments de sintonia, un espai per deixar-nos alimentar i enfortir per ella. «Deixebles missioners» —tal com ens demana el papa Francesc— perquè no separem l'aprenentatge de la seva transmissió.

L'expressió de Jesús «Us faré pescadors d'homes» va en aquesta línia d'exigència present i de projecció de futur, tot el sentit d'una vida per l'orientació definitiva que pren. L'esforç missioner, especialment el que es dedica a la infància, mira així —amb esperança el futur— i avui l'Església, en la Jornada de la Infància Missionera, ens demana que hi siguem particularment sensibles, amb qualsevol tipus d'ajuda.

La majoria dels nostres missioners i missioneres, ells i elles que són part de la nostra vida perquè han sortit de la nostra terra, la que els va veure néixer, ens donen notícia constant del treball que estan fent amb els infants, com a col·lectiu de primera necessitat. Des de les institucions de l'Església són més de 4 milions d'infants de 120 països que reben aquesta ajuda, i tants altres, innumbrables, que l'esperen. Els missioners els proporcionen educació, salut i formació cristiana. És cert que aquí tenim molta necessitat i més en aquests temps difícils de pandèmia, però ells la tenen encara més perquè no disposen dels recursos necessaris i esperen que algú els allargui la mà. No podem deixar perdre l'oportunitat present. Compartim un mateix ministeri missioner que ens dona la consciència d'enviats allà on Jesús ens hi espera. Fem-li confiança!

La Paraula, llavor d'esperança en temps de Covid

La Setmana de la Bíblia arriba a la cinquena edició



Fabian Cruz

El 30 de setembre del 2019, amb ocasió dels 1.600 anys de la mort de sant Jeroni, es feia públic el *motu proprio Aperuit illis*, en el qual el papa Francesc instituïa el Diumenge de la Paraula el tercer diumenge de durant l'any. És per això que la Setmana de la Bíblia se celebra del 24 al 29 de gener amb el lema «Sortim a sembrar la Paraula (Mc 4,14)».

Com ens explica la secretària de l'Associació Bíblica de Catalunya, Concepció Huerta, «el Diumenge de la Paraula posa l'accent en la seva centralitat en la litúrgia, ja sigui amb l'entronització del text que moltes comunitats fan durant l'Eucaristia dominical, ja sigui en altres pràctiques dutes a terme el mateix dia. Aquesta pràctica és el pòrtic de la Setmana de la Bíblia en la qual la majoria d'activitats van en la línia d'aprofundir en el coneixement dels textos bíblics, que ens mostren la implicació de la Paraula de Déu en la història humana».

Per a Mn. Armand Puig, biblista i rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià, «cal fer créixer la consciència que cal un Diumenge de la Paraula, perquè la Paraula és un tresor, un regal, ofert a tots els temps i segles».

Enguany, la Setmana de la Bíblia té lloc en un context de pandèmia, cosa que ha obligat a oferir els principals

Amb el Diumenge de la Paraula de Déu, el Papa vol que la comunitat cristiana se centri en el gran valor de l'Escriptura.

CONCEPCIÓ HUERTA
«Sempre hi faltaran sembradors i els hem de demanar. Amb la mateixa intensitat, hem de demanar que ens siguin donades persones acollidores d'aquesta Paraula»

actes per via telemàtica i que es podran seguir a través de la pàgina www.setmanadelabiblia.cat. En aquesta web també es podran consultar les activitats presencials que ofereixin les diòcesis, a més de les glosses dels bisbes amb motiu del Diumenge de la Paraula i altres reflexions sobre la Setmana de la Bíblia.

Durant les setmanes prèvies a l'edició d'aquest any, el nostre setmanari ha publicat articles de diferents biblistes que reflexionen, precisament, sobre la situació atípica que vivim. Així, el vicari general de l'orde del Carmel Descalç, Agustí Borrell, destacava que «la Bíblia ens pot oferir múltiples exemples de respostes fermes i serenes a situacions de forta dificultat». També la doctora en Sagrada Escriptura, Mar Pérez, deia que «la pandèmia ens posa davant la nostra feblesa, la nostra malaltia, la nostra mort en soledat. (...) Escoltar i llegir les paraules de Jesús i de tots els qui el van precedir en els camins de recerca de la veritat cap a Déu pot ajudar-nos a canviar el que estem vivint».

De manera semblant s'expressa la vicepresidenta de l'Associació Bíblica de Catalunya M. de l'Esperança Amill: «En el fons del cor hem reconegut la veu del Senyor que ens parlava enmig de la pandèmia. Ell ens ha comunicat

Actes principals

Donat el context actual de pandèmia, s'han preparat alguns actes que es podran seguir de manera personal o en grup a través de la web www.setmanadelabiblia.cat. Dos d'ells seran emesos en directe.

- ✓ DIMECRES 27 DE GENER, a les 18.30, des de la cripta de la basílica de la Sagrada Família de Barcelona: meditació *Les torres, símbol de la nova Jerusalem*, a càrrec del Dr. Armand Puig.
- ✓ DIJOUS 28 DE GENER, a les 19.00, des de la capella de Sant Pau del Seminari de Tarragona: pregària-meditació.
- ✓ DILLUNS, DIMARTS I DIVENDRES es retransmetran en diferit les sessions següents: *Presentació de l'evangeli de Marc*, a càrrec de la Dra. Mar Pérez, des de l'Acadèmia Mariana de Lleida; *Llegir l'evangeli de Marc en temps de pandèmia*, a càrrec del Dr. Agustí Borrell, des de Roma; *Presentació de la figura de sant Jeroni, en la commemoració dels 1.600 anys de la seva mort*, a càrrec del Dr. Joan Ferrer, des de Girona.

la seva paraula, ens ha promès que serà al nostre costat dia rere dia i ens ha enviat a anunciar la bona nova de l'Evangeli, ens ha encomanat ser sembradors d'esperança».

En la Paraula de Déu trobem referències constants a aspectes fonamentals de la nostra existència, ens recorda Concepció Huerta. I el del sofriment n'és un de tants: «Els textos bíblics ens assenyalen l'imperatiu d'evitar el sofriment als altres i alleujar-lo, si més no. La crisi actual ens ofereix moltes ocasions per dur-lo a la pràctica. Fixem-nos, també, com afrontà Jesús el moment de màxima crisi humana de la seva vida, la seva passió i mort.»

Sembradors de la Paraula

El lema de la Setmana d'enguany s'inspira en la paràbola del sembrador de la versió de Marc: «Sortim a sembrar la Paraula.» Com constata Mn. Armand Puig, «la llavor és la Paraula de Déu i necessitem persones convençudes de la importància de sembrar la Paraula en la terra, que és el nostre món. Sembrar-la de manera convençuda, bonica, que sigui una paraula que arribi a la gent». Concepció Huerta afegeix que «hi ha una terra bona on la llavor pot donar fruit: és la d'aquells que escolten la Paraula i l'acullen. Sempre hi faltaran sembradors i els hem de demanar. Ara bé, amb la mateixa intensitat, hem de demanar que ens siguin donades persones acollidores d'aquesta Paraula».

La pàgina web de la Setmana de la Bíblia ha adaptat en format digital la col·lecció de carpetes «Llegir la Bíblia en Grup», editada per l'Associació Bíblica de Catalunya, on s'ofereix la de l'evangeli de Marc, que es pot descarregar de forma gratuïta. Mn. Armand Puig destaca que l'evangeli de Marc «està escrit en un llenguatge molt popular, comprensible, senzill, que pretén explicar qui és Jesús. I la resposta que dona és que és el Messies i el Fill de Déu».

Per a Concepció Huerta, la clau de lectura és «la fe en el Ressuscitat que abans, però, haurà de patir passió i mort. Marc remarca la humanitat de Jesús que menja, beu, es cansa, sent tendresa, s'indigna, s'esglaia... I un aspecte fonamental en els moments que estem vivint: Jesús demana als deixebles que comparteixin la seva creu i el seu sofriment, per compartir també la seva resurrecció».



Antonella

La Paraula de Déu sempre és enriquidora.

ARMAND PUIG
«La Paraula de Déu sempre és una ajuda impressionant per a temps difícils i complexos com els que estem vivint ara»

Redescobrir el text bíblic

Aquest temps de pandèmia és una oportunitat per descobrir o redescobrir el text bíblic. Un altre dels nostres articulistes, el president de l'Associació Bíblica de Catalunya, Joan Ferrer, deia que el gran misteri de les Sagrades Escripures és «el diàleg entre Déu i les persones. (...) El sentit de la vida és un do que només pot ser acollit en el diàleg amb Déu, en les històries i les pregàries de la Bíblia, on descobrim que el sentit de tot es troba en el diàleg pel qual ens sentim reconeguts per una persona que et coneix i que t'estima i que, per això, et crida pel nom».

Mn. Puig confirma que la Paraula «és llum, finestra oberta, força... la lectura de la Paraula de Déu sempre és una ajuda impressionant per a temps difícils i complexos com els que estem vivint ara, on la gent se sent entristida, desanimada i no sap massa per on tirar. La Paraula de Déu és una resposta, una proposta, una pregunta també, perquè cadascú abandoni els seus costums de tristor, de resignació, de desesperança... i s'apunti a un missatge que ens porta llum al cor».

Per això, en paraules de Mar Pérez, la Setmana de la Bíblia «és un recor-

datori, un pòstit a l'agenda, per retornar a una lectura pausada del text bíblic, per assaborir l'experiència dels qui ens han precedit en el camí de la fe en Jesús de Natzaret».

Una Setmana que arriba a la cinquena edició, «conscients que ens queda encara molt camí per recórrer», reconeix Concepció Huerta, «per recuperar aquell impuls de la primitiva comunitat cristiana en la qual "la Paraula de Déu creixia i s'escampava" (Fets 2,24)».

Segons Armand Puig, la Setmana de la Bíblia «és un toc d'atenció important dins de l'any litúrgic perquè la comunitat cristiana prengui més consciència de la importància del text com a aliment habitual, diari. Ens fa falta la pràctica de la lectura de la Bíblia cada dia i l'hem de viure amb intensitat».

Per això, Concepció Huerta destaca que «la lectura del text bíblic sempre ens enriqueix. Una lectura breu individual o comunitària, meditada i connectada al nostre present existencial sempre, poc o molt, ens transforma. Una lectura individual o comunitària ajudada d'unes eines que ens facilitin anar més a fons del text i del seu sentit, té una altra dimensió, més enriquidora».

SABER ESCOLTAR

La brúixola

Sortosament, durant els estudis per al sacerdoci, vaig introduir-me, amb bastanta profunditat, en l'estudi i l'amor a la Sagrada Escriptura. No puc deixar mai de recordar un gran professor que explicava la Paraula de Déu i la feia estimar. Vaig poder conèixer el goig de la Paraula i entrar en un camí per anar-la valorant dia rere dia.

La Sagrada Escriptura és un llibre sagrat en el qual l'Esperit s'hi troba bé. Descobreix, d'una banda, la realitat de l'amor infinit de Déu i la seva Història de la Salvació i, en segon lloc, ens fa adonar que la història dels protagonistes bíblics s'assembla molt a la nostra: el bé i el mal són com el jull de la paràbola.

Hi ha un missatge del papa emèrit Benet XVI als joves, en el qual diu

que la paraula de Déu és com «Una arma necessària en la vida espiritual. Actua eficaçment i aprenem a escoltar-la per obeir-la.» Cita el número 144 del Catecisme de l'Església catòlica: «Obeir en la fe és sotmetre's lliurement a la Paraula escoltada, perquè la seva veritat és garantida per Déu, que és la mateixa Veritat.» Abraham és el model d'aquesta obediència que la Sagrada Escriptura ens proposa. La Mare de Déu n'és la realització més perfecta. Hi ha un testimoni curiós: el de Salomó, al qual Déu demana quin do voldria que li donés; la seva resposta és asenyada i humil: «Concediu-me un cor que compregui.»

El Sant Pare es pregunta com es fa per tenir «un cor que compregui». I afegeix que cal for-

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org



mar-se «un cor capaç d'escoltar». Cosa que s'aconsegueix meditant constantment la Paraula de Déu i mantenint-s'hi arrelat; la condició és l'esforç per conèixer-la sempre millor. Mots que em remetien a les explicacions i consells del meu professor.

Benet XVI afegeix: «Estimats joves, us exhorto a adquirir intimitat amb la Bíblia, a tenir-la a l'abast, a fi que sigui per a vosaltres com una *brúixola* que indica el camí que heu de seguir.»

Benet XVI exhorta els joves a adquirir intimitat amb la Bíblia

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com



Sense definir-me com a pensador, no deixo de pensar i el pensament em porta al judici personal.

No podem ignorar el fenomen que ha crescut aquesta temporada: la retransmissió de la missa per televisió.

Hi ha hagut altres modificacions. Penso en el que va suposar la sortida de la domus o de les catacumbes per reunir-se a les basíliques romanes i, posteriorment, en esglésies edificades per a finalitats litúrgiques.

Dues experiències. He celebrat missa a la gruta que, sota la basílica de Sant Josep, a Natzaret, els arqueòlegs afirmen que va ser un soterrani-magatzem de la Sagrada Família, o més tard, lloc de reunió litúrgica de familiars biològics de Crist. Hi he celebrat clavats a terra i

A PROPÒSIT DE...

Aquests dies, alguna cosa més (2)

una roca una mica aixecada ha fet d'altar. Allà, agenollat, és l'única manera de sentir-se espiritualment bé. Una cosa semblant passa a l'edícula del Sant Sepulcre, en aquest cas, gairebé sense poder fer la genuflexió. I també en algun racó de les catacumbes de Roma.

La celebració eucarística m'ha convocat en grans recintes. Catedrals gòtiques o la basílica de la Sagrada Família, a Barcelona. Em sentia més a gust en les primeres esmentades que en les altres.

Pel que fa a les primeres, m'acompanyaven poques persones.

Al Vaticà ho he pogut fer a l'altar

Al Vaticà, he pogut celebrar a l'altar de la tomba de sant Pere

de la tomba de sant Pere i érem quatre persones. O a la immensa plaça de Bernini, on concelebrava amb més de 4.000 preveres. Una cosa semblant podria dir de Lourdes.

Canvio de tema. La meua mare tenia més de 90 anys i, a la població on vivia, les misses se celebraven en català, que ella no entenia. Fidel a la seva fe, cristiana i eclesial, la tarda del dissabte assistia a missa i combrava i, el diumenge, la seguia per televisió, i posava atenció a l'homília i les pregàries.

Em pregunto i pregunto: «Es pot establir una comparació entre aquests dos "fenòmens"?»

Crec que avui, per a alguns, conscientment o subconscientment, la celebració de la missa a través de la televisió s'ha rebaixat a la condició d'un serial. (Continuaré.)

Vida eclesial

Aquesta setmana parlem sobre l'acolitat i el lectorat oberts a les dones, entrevistem el P. Mario Buonanno, Jaume Castro reflexiona sobre l'eutanàsia, aprofundim en la Setmana de la Bíblia i ens apropem a Haití

El papa Francesc publica un nou «*motu proprio*»

Ministeris de lector i acòlit, oberts a les dones

VATICAN NEWS
Ciutat del Vaticà

El papa Francesc ha establert amb un *motu proprio* que els ministeris de lector i de l'acòlit d'ara en endavant estiguin també oberts a les dones, de forma estable i institucionalitzada amb un mandat especial. Les dones que llegeixen la Paraula de Déu durant les celebracions litúrgiques o que fan un servei a l'altar, com a ministres o dispensadores de l'Eucaristia, no són una novetat: en moltes comunitats del món són una pràctica autoritzada pels bisbes.

Fins ara, però, s'ha fet sense un mandat institucional real i adient, en derogació de l'establert per Pau VI, el qual, el 1972, en abolir els anomenats ordes menors, havia decidit mantenir l'accés a aquests ministeris reservats als homes només perquè els considerava preparatoris per a un accés eventual als ordes sagrats.

Amb el *motu proprio Spiritus Domini*, que modifica el primer paràgraf del canó 230 del Codi de Dret Canònic, el Pontífex estableix que les dones puguin accedir a aquests ministeris i que aquests els siguin atribuïts també mitjançant un acte litúrgic que les institucionalitzi.

Francesc especifica que ha volgut acceptar les recomanacions que van sorgir de diferents assemblees sinodals, escrivint que «s'ha assolit en els darrers anys un desenvolupament doctrinal que ha posat en relleu com certs ministeris instituïts per l'Església tenen com a fonament la condició comuna dels batejats i el sacerdoci real rebut en el sagrament del baptisme». El Papa convida a reconèixer que aquests són ministeris laics «essencialment diferents del ministeri ordenat rebut en el sagrament de l'orde».

La nova formulació del canó diu: «Els laics que tinguin l'edat i condicions determinades per decret de la Conferència Episcopal poden ser cridats per al ministeri de lector i acòlit, mitjançant el ritu litúrgic prescrit.»



Se suprimeix l'especificació del sexe masculí que es referia als laics.

El *motu proprio* va acompanyat d'una carta adreçada al prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, el cardenal Luis Ladaria, en la qual Francesc explica les raons teològiques de la seva elecció. El Papa assenyala que «en l'horitzó de renovació traçat pel Concili Vaticà II, hi ha un sentit creixent d'urgència avui per redescobrir la corresponsabilitat de tots els batejats en l'Església, i en particular la missió dels laics». I esmentant el document final del Sínode per a l'Amazònia, observa que «per a tota l'Església, en la varietat de situacions, és urgent que els ministeris siguin promoguts i conferits a homes i dones... És l'Església dels homes i dones batejats la que hem de consolidar promovent la ministerialitat i, sobretot, la consciència de la dignitat baptismal».

Francesc, en la carta, després de recordar les paraules de Joan Pau II que «pel que fa als ministeris ordenats l'Església no té en absolut la facultat de conferir l'ordenació sacerdotal a les dones», afegeix que «per als ministeris no ordenats és possible, i avui sembla oportú, superar aquesta reserva».

PAPA FRANCESC
«La decisió de conferir aquests càrrecs, també a les dones, fa més efectiva la participació de tots en la tasca d'evangelització de l'Església»



ESGLÉSIA EN SORTIDA

Ingenuïtat o possibilitat d'esperança?

Amb la celebració de la vinguda de Jesús al món hem reviscut l'oportunitat d'acollir Aquell que ve de lluny i sense res, i també ens ha recordat que som fills de Déu i que hem rebut la seva esperança i alegria en el nostre dia a dia.

Podem oferir «un lloc d'amor que acull, de diàleg, de perdó, de solidaritat fraterna i d'alegria compartida, font de pau per a tota la humanitat», com deia el Papa el dia de Nadal.

Mentrestant, el món continua patint tantes dificultats, més enllà de la pandèmia del coronavirus: precarietat econòmica cada dia més present al nostre entorn, persones que continuen morint al Mediterrani mentre busquen una vida millor, guerres a tants llocs, soledat... i manca d'esperança.

Potser en aquest any que hem iniciat el nostre principal repte personal podria ser aquest: ser portadors d'esperança al nostre petit entorn. Cada any contemplem com la vulnerabilitat pot ser acollida; ens pot mostrar noves formes de construir en el món, podem oferir-lo al món, simplement en la nostra ocupació quotidiana, en la nostra vida professional aportant valors nous; en les nostres activitats de lleure, oferint actituds agraïdes i generoses; en nostre conviure ciutadà, posant en relleu allò positiu de la societat... cada persona sap que pot aportar en el seu entorn perquè sigui un lloc d'esperança per a aquells que hi viuen, possibilitant petits espais de llum i esperança.

Potser alguns pensaran que és una ingenuïtat, però podríem intentar-ho i després veure'n els fruits; almenys, cadascú serà una mica més feliç aquell dia i, per què no, tal vegada arribem a veure un món ple d'aquells fars que aporten llum allà on il·luminen el seu petit entorn i, a poc a poc, el món serà un punt de llum i esperança.

ESTHER BORREGO

Ja és institucional el que passa a la pràctica, l'accés de les dones laïques al servei de la Paraula i l'altar.

El Papa explica que «oferir als laics de tots dos sexes la possibilitat d'accedir als ministeris d'acollida i lectorat, en virtut de la seva participació en el sacerdoti baptismal, augmentarà el reconeixement, també a través d'un acte litúrgic (institució), de la preciosa contribució que des de fa temps moltíssims laics, incloses les dones, ofereixen a la vida i a la missió de l'Església». I conclou que «la decisió de conferir aquests càrrecs, que impliquen estabilitat, reconeixement públic i el

mandat del bisbe, també a les dones, fa més efectiva la participació de tots en la tasca d'evangelització de l'Església».

Dimecres de Cendra

Per poder respectar les mesures sanitàries de seguretat i evitar el contagi del Covid-19, la Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sagraments ha modificat el ritu del Dimecres de Cendra. Com es llegeix en la nota difosa per la Congregació, «pronunciada l'oració de benedicció de les cendres i després d'aspergir-les, sense dir res, amb l'aigua beneïda, el prevere s'adreçarà als presents, dient una sola vegada i per a tots els fidels, la fórmula del Missal Romà: "Convertiu-vos i creieu en l'Evangeli" o bé "Recorda que ets pols i a la pols tornaràs".»

Després, el prevere es netejarà les mans i es posarà la mascareta per protegir-se el nas i la boca. Posteriorment, imposarà la cendra als qui s'acostin a ell o, si és oportú, s'acostarà als fidels que estiguin drets, al seu lloc. Així mateix, el prevere prendrà la cendra i la deixarà caure sobre el cap de cada un, sense dir res.

Tarragona

**Pare Mario Buonanno,
superior dels Rogacionistes de Loreto**

«En aquests 50 anys,
Tarragona ha estat amb
nosaltres, al costat
del necessitat»

JOAN BORONAT
Tarragona

Es compleixen cinquanta anys de l'arribada dels pares Rogacionistes al santuari de Loreto de Tarragona. Amb motiu de l'efemèride entrevistem l'actual superior d'aquesta comunitat, el P. Mario Buonanno.

Quins sentiments afloren en commemorar el 50è aniversari de l'arribada de la comunitat a Tarragona?

En primer lloc, sentiments d'agraïment al Senyor per tot el que la Comunitat Rogacionista a Tarragona ha rebut al llarg d'aquests 50 anys. I en segon lloc recordar amb gratitud tots els qui van treballar de valent perquè el Loreto fos per a moltes persones, sense cap distinció, lloc d'acollida, de serenor i de fraternitat.

La celebració de l'efemèride ha estat condicionada per la pandèmia?

El 4 d'octubre, que és el dia que fa cinquanta anys vam iniciar el nostre camí a Tarragona, vam convidar feligresos i els Amics, que normalment acudeixen al santuari per a la missa, a unir-se a la nostra pregària d'acció de gràcies al Senyor. Les restriccions vigents impedeixen que haguem pogut fer res més. Quan amb l'ajuda de Déu superem aquesta pandèmia, que ha segat la vida de moltes persones estimades i ha causat molt de dolor i patiment, procurarem celebrar-la com es mereix.

Com va ser la vinguda de la congregació a Tarragona?



L'octubre del 1969 el P. Ernesto Butano és enviat a Tarragona pel superior general, a petició del cardenal-arquebisbe Benjamín de Arriba y Castro. El prelat volia que ens féssim càrrec del culte del santuari dedicat a la Mare de Déu de Loreto i donar a conèixer aquí el carisma Rogacionista. La comunitat va rebre'n les claus el 4 d'octubre del 1970.

I l'arribada del pare Mario?

Vaig venir el 1978, després d'un any a Nàpols com a responsable del Seminari. Tenia 28 anys i en feia dos que era sacerdot. Els meus superiors em van oferir de venir a Tarragona per ajudar el P. Carmelo i el P. Gerardo. Ara soc un «tarragoní napolità» i un «Fill Adoptiu» de Tarragona, títols dels quals em sento honorat.

Com definiria la relació Tarragona-Loreto?

Excel·lent. Ens hem sentit estimats i acceptats. La gent de Tarra-

«Tarragona és una ciutat bonica, moderna i endreçada; està feta a la mesura de l'home, on és fàcil conciliar la vida laboral i familiar»



El pare Mario
va arribar a
Tarragona el
1978.

El telèfon de l'Amistat, una eina de...

Escolta, consol, assessorament i ajuda. Un servei indispensable per acompanyar les persones soles o amb problemes diversos, en una societat on regna molt individualisme i egoisme. Els pares de la Comunitat atensem les trucades telefòniques i els Amics de Loreto ens col·laboren en la solució dels casos que necessiten un assessorament específic.

Recentment hi ha hagut l'ordenació presbiteral d'un nou pare Rogacionista.

És el P. Francis Ferruci Cayao Cañete, de nacionalitat filipina, membre de la nostra comunitat des de fa tres anys. Ha estudiat a la Facultat de Teologia de Catalunya, a Barcelona. La seva ordenació va ser el 12 de desembre al matí a la catedral de Tarragona, per la imposició de mans del nostre arquebisbe, Joan Planellas. Des de Tarragona ajudem seminaristes com ell, al Seminari de Silang de Filipines i entre ells el P. Francis. La seva ordenació és el regal del Senyor, com a col·fó d'aquests cinquanta anys de la Congregació a Tarragona.

En temps d'incessant replegament de les comunitats religioses, tant masculines com femenines, cal pregar perquè els Rogacionistes es quedin a Tarragona?

A Europa els membres de les comunitats religioses són grans i no hi ha relleus joves que els substituïssin. D'aquí el tancament de cases i de convents. A la nostra congregació, si a Occident tenim penúria vocacional, comptem amb prou sacerdots de Filipines, Indonèsia, Índia i Àfrica. Ens agraeixen l'ajuda rebuda exercint ara el seu servei pastoral i sacerdotal a les nostres comunitats cristianes europees. Els estem preparant perquè no passi el que ha passat amb diverses comunitats religioses de la nostra ciutat. Per això cal resar molt. Avui és més actual que mai el carisma de sant Aníbal Maria Di Francia, el nostre fundador, de demanar incessantment al Cor de Jesús perquè enviï molts i sants apòstols a la seva Església, perquè la collita és abundant però els segadors són pocs.

gonia ha estat sempre al nostre costat en les diverses iniciatives a favor dels més desamparats i necessitats. La nostra residència ha estat, i espero que sempre sigui així, un lloc d'acollida per a moltes entitats i la gent de la nostra ciutat; la Corporació municipal ens va atorgar la Medalla de Plata de la Ciutat el 1992, prova de l'apreci de Tarragona envers la tasca de la Comunitat Rogacionista.

Al llarg d'aquests anys, com ha vist evolucionar la societat tarragonina des de la perspectiva de Loreto?

He vist que la ciutat ha anat evolucionant a millor: en la seva gent i infraestructures. Tarragona és una ciutat bonica, moderna i endreçada, i això m'ho repeteixen sempre els amics que ens visiten.

Alhora, està feta a la mesura de l'home, on és fàcil conciliar la vida laboral i familiar. No obstant això, amb la modernitat, s'ha anat secularitzant i perdent una mica de la identitat religiosa.

«És més actual que mai el carisma del nostre fundador, de demanar al Cor de Jesús perquè enviï molts i sants apòstols a la seva Església»

OPINIÓ

El temps del Covid-19 com a clau de discerniment

Legalitzar l'eutanàsia?

JAUME CASTRO

Responsable de la Comunitat de Sant'Egidio a Barcelona

La pandèmia del Covid-19 ens recorda que mai no ha estat veritat que la vida es pugui controlar, i que el sofriment i la mort estan en l'horitzó de tothom. Ho saben prou bé els ancians que estan patint un confinament insuportable i veuen com s'escampa la malaltia i la mort al seu voltant. Al final de la vida han tastat la manca d'humanitat perquè han hagut d'afrontar la malaltia sols i moltes vegades sense cures.

Han sortit a la llum situacions que no ens imaginàvem i que demanen a crits una serena i aprofundida reflexió. Per què es considera que els ancians són víctimes acceptables? Per què es recorre a la sedació apel·lant a una suposada commoció per estalviar el patiment sense esperar en la guarició? Per què es creu que la vida d'un jove és «més útil» que la d'un ancià? Potser no ens n'havíem adonat, però la «cultura del descart» ha pres cos en la nostra societat i en un moment d'emergència i desorientació ha mostrat respostes selectives i inhumanes. A l'*Evangelii Gaudium* Francesc va advertir que una visió utilitarista «considera l'esser humà en si mateix com un bé de consum, que es pot usar i després llançar». Si rebaixem el valor d'una vida fràgil i feble correm el risc de devaluar totes les vides i, així, acceptar una cultura de la mort.

La pandèmia ens està portant cada dia notícies de mort. Paradoxalment, en aquest context es vol obrir la porta a més mort amb l'aprovació de la llei orgànica de regulació de l'eutanàsia. Més aviat és l'hora de parlar de vida, i no de regular la mort. Els crits de desesperació i sofriment dels ancians clamen vida, són un prec de companyia i ajut, expressen les ganes de guarició i vida.

Amb el treball quotidià de la Comunitat de Sant'Egidio a favor de les persones ancianes més soles, pobres i malaltes hem descobert que es pot humanitzar la vida fins i tot quan la malaltia, el dolor o la por de la mort la fan menys desitjable. L'experiència de l'acompanyament en els moments difícils de la vida, com la mort, fa trobar gestos i paraules per escalfar el cor i consolar, i això ens humanitza.

L'eutanàsia pot ser una trampa en una societat utilitarista que no sap què fer amb els ancians i els febles i es decanta per traçar dreces. Es posa l'accent en la necessitat de treure la punxada del dolor de la darrera prova, però encara es fa ben poc per no deixar ningú abandonat i desesperat. A més a més, un 60% dels malalts segueixen morint enmig de dolors perquè no s'han desenvolupat les cures pal·liatives.



La «cultura del descart» ha pres cos en la nostra societat i en un moment d'emergència i desorientació ha mostrat respostes selectives i inhumanes



Es pot humanitzar la vida fins i tot quan la malaltia, el dolor o la por de la mort la fan menys desitjable.

L'eutanàsia pot ser una trampa en una societat utilitarista que no sap què fer amb els ancians i els febles i es decanta per traçar dreceres

Especialment preocupant és que la despenalització de l'eutanàsia obri una porta d'incerteses no només sobre els ancians, sinó, en general, sobre els més febles, qui és pobre o està sol. Països com Bèlgica i els Països Baixos, que des de fa temps apliquen l'eutanàsia, veuen com el nombre real de casos d'eutanàsia supera amb escreix el nombre registrat. Més greu és fer acabar la vida del pacient sense que ho hagi demanat; pràctica més habitual del que es pensa. La llei no ha estat la protecció que es podria esperar que oferís. Com es desprèn de la lectura del llibre *Eutanàsia. Lo que el decorado esconde* (Ediciones Sígueme, 2020), no es un tòpic dir que la despenalització provoca un «pendent lliscós».

L'eutanàsia escau un mecanisme que de manera dolça i aparentment innòcua instal·la una cultura de la

mort. Donat que estan en joc profundes dinàmiques afectives, culturals i espirituals, cal allunyar-se d'encasellaments ideològics o d'urgències legislatives per discernir. I tractant-se de qüestions sobre el final de la vida, és necessària una visió humanista i sapiencial de l'existència humana (*La hermana muerte. La dignidad del vivir y del morir*, Vincenzo Paglia, Sal Terrae, 2017).

El temps del Covid-19 pot ajudar-nos a fer aquest discerniment per canviar de mentalitat i renunciar a una llei que trenca un tabú: el de la possibilitat de posar fi a la vida d'una persona. És l'hora de desitjar llarga vida a tothom i de dir a aquells ancians que tenen el sentiment d'envellir sols i de manera inhumana que els volem envoltar de companyia, de tendresa i d'amor, perquè la seva vida necessita més protecció, i no menys.

V SETMANA DE LA BÍBLIA

LLIC. M. DE L'ESPERANÇA AMILL
ROCAMORA

Directora del Secretariat diocesà per a
l'Animació Bíblica de l'arquebisbat de
Tarragona i vicepresidenta
de l'Associació Bíblica de Catalunya



Com Job, davant la
incomprensió, ens
hem preguntat quin
significat té tot això
que ens està passant

La Setmana de la Bíblia en temps de pandèmia

«Tot té el seu moment, sota el cel hi ha un temps per a cada cosa», ens diu el Cohèlet (Coh 3,1). I nosaltres ens pensàvem que el temps era nostre i que el teníem ben controlat, amb una agenda ben plena, perfectament programada, amb un temps per a cadascuna de les coses que consideràvem necessàries i imprescindibles, per a cadascuna de les activitats que ens semblava que calia fer, bé per encàrrec bé per decisió pròpia. Però, de sobte, el nostre temps personal i col·lectiu s'ha vist capgirat i ha pres un nou sentit, ha esdevingut un nou temps, un temps incert i alhora favorable, ple de noves oportunitats; i hem sentit la crida a renovar la nostra vida personal, social, comunitària: «No us emmotlleu al món present; deixeu-vos transformar i renoveu el vostre interior, perquè pugueu reconèixer quina és la voluntat de Déu, allò que és bo, agradable a ell i perfecte» (Rm 12,2).

Determinats llaços socials s'han trencat, la vida comunitària ha cercat noves formes de relació i convivència amb l'ajuda de les xarxes socials, hem sortit a les finestres i balcons per retrobar-nos i alhora, hem experimentat i experimentem aïllament, solitud, incertesa, temor... ens hem fet moltes preguntes i no hem pogut evitar de plantejar-nos qüestions fonamentals sobre la nostra pròpia existència. Com Job, davant la incomprensió, ens hem preguntat quin significat té tot això que ens està passant.

Tot i no tenir una respos-

ta clara, amb la Bíblia a la mà hem adreçat cants de súplica al Senyor: «Escolta, Senyor, i respon-me, que soc pobre i desvalgut. Guarda la meua vida, que soc un fidel teu. Salva, Déu meu, el teu servent que en tu confia. / Senyor, escolta la meua pregària, escolta la meua súplica. T'invoco en hores de perill i sé que em respondràs» (Sl 86 1-2.6-7). I, també, li hem pregat amb confiança: «Ni que passi per la vall tenebrosa, no tinc por de cap mal. / Perquè tu, Senyor, ets vora meu: la teua vara i el teu bastó em donen confiança» (Sl 23,4).

En el fons del cor hem reconegut la veu del Senyor que ens parlava enmig de la pandèmia i, com el petit Samuel, li hem dit «Parla, Senyor, que el teu servent escolta» (1Sa 3,9b) i Ell ens ha comunicat la seva paraula, ens ha promès que serà al nostre costat (Jr 1,8b) dia rere dia (Lc 28,20b) i ens ha enviat a anunciar la bona nova del l'evangelí, ens ha encomanat la missió de ser sembradors d'esperança (Mc 16,15; Col 1,23).

Més que mai, doncs, podem viure la Setmana de la Bíblia com un temps propici per conèixer més a fons la Sagrada Escriptura tot llegint i meditant la paràbola del sembrador perquè s'abruï el nostre cor i sapiguem ablanir el terreny, superar les adversitats, mantenir-nos constants en l'escolta de la Paraula, no deixar-nos ofegar per les preocupacions, seduccions i cobejances i deixar que l'Esperit ens empenyi a acomplir la missió enmig de la pandèmia.



MISSIONS SALESIANES
Port-au-Prince

JEAN PAUL
MESSIDOR
«Avui estem
paralitzats i
cal afrontar
emergències com
la pandèmia»

Els missioners salesians atenen 24.000 menors i joves a Haití

Reconstrucció, pobresa i pandèmia

«La situació política i social a Haití és catastròfica», explica Jean Paul Messidor, responsable al país dels missioners salesians. «A més de a la violència, la inseguretat, la pobresa, la manca de serveis bàsics... hem d'enfrontar-nos a la pandèmia i a les greus conseqüències econòmiques i socials que està deixant al país», afegeix.

Haití ja arrossegava les greus dificultats del terrible terratrèmol que va assolir el país el 12 de gener del 2010. Onze anys després, el país continua a mig construir i amb un govern incapaç d'abordar els problemes estructurals d'Haití. «Després del desastre va haver-hi una gran voluntat per reconstruir Haití i fer un país renovat... Els salesians vam ser dels primers a comprometre'ns en la reconstrucció de l'ésser humà i de les infraestructures. I hem treballat molt en la reconstrucció de molts dels nostres centres, però amb els anys aquest impuls ha decaïgut. Avui estem paralitzats i cal afrontar emergències com la pandèmia», diu el missioner salesià. «Encara avui nosaltres tenim tres centres amb parts en reconstrucció.»

«Més de sis milions de persones a Haití viuen sota el llindar de la pobresa,

molts infants han abandonat les escoles per problemes econòmics, milers de persones han perdut la feina, els preus augmenten... Aquest és el nostre dia a dia», adverteix Messidor.

«Amb tot, ni els missioners en el terreny, ni Missions Salesianes perdem la voluntat de continuar al costat dels qui més ens necessiten», afegeix Eusebio Muñoz, director de l'organització. Durant aquest temps de coronavirus s'han fet programes de sensibilització sobre les mesures de protecció per a l'alumnat, els professors i la societat en general; s'han elaborat i distribuït més de 8.000 mascaretes; s'han repartit kits d'higiene i aliments a més de 3.000 famílies vulnerables i s'ha posat en marxa un projecte de distribució de llavors i eines agrícoles que ajudaran 1.500 famílies.

A més, prop de 24.000 nens, nenes i joves vulnerables són atesos pels missioners salesians i participen en programes o assisteixen a centres educatius salesians a Haití. «Continuem creient en l'educació com l'única sortida per als nens, nenes i joves més pobres. Sempre seran més pobres si no tenen accés a l'educació», conclou Messidor.



Missions Salesianes

Els salesians han elaborat i distribuït més de 8.000 mascaretes.

SIGNES D'AVUI

Nota a l'ascensor

Al immoble on visc, hi ha més de vint famílies. L'ascensor és el mitjà privilegiat per als desplaçaments en vertical. Malgrat que a l'entrada hi ha quadres per penjar-hi notes, els avisos més importants s'acostumen a penjar a la cabina de l'ascensor. Són pocs. Temps per llegir. Temps per informar-se de les últimes novetats que afecten els veïns. En general, les notes s'acostumen a respectar i els espontanis acostumen a controlar els seus impulsos de deixar-hi empremtes per afirmar la personalitat. Hi ha una nota que em va robar el cor. Escrita el 22 de març, quan la primera onada de la pandèmia creixia amb tota virulència. El text era aquest: «Hola veïns! Esperem que tots estigueu bé. Si hi ha algú a l'edifici que es

troba en el grup de risc alt i no pot sortir a causa del virus, sisplau, feu-nos-ho saber perquè us puguem ajudar. Per exemple, podem: treure les escombraries, anar a comprar al supermercat, treure el gos. Una salutació i una abraçada. Els del pis X, porta Y. Una emoticona somrient, ànims!» El paper, amb arrugues, reflectia una qualitat humana indiscutible. He recuperat ara la fotografia d'aquest paper, mesos més tard, quan les noves circumstàncies han creat noves necessitats i el coronavirus campa per tot arreu. Es tractava de demanar un servei, si és que

«Estic orgullós de tenir uns veïns com vosaltres»

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com



l'oferiment encara estava vigent. La disponibilitat es mantenia amb un toc gran d'empatia: «Lamento sentir que tantes persones es veuen afectades, però m'alegra que la majoria no sigui greu.» En respondre a través d'un whatsapp el seu missatge, li vaig escriure de tot cor: «Estic orgullós de tenir uns veïns com vosaltres.» Sé que no tothom és així, però hi ha tants motius d'agraïment per tants gestos solidaris que ens acostumen a passar inadvertits...

Hem pensat erròniament que les vides exemplars eren només per als infants (ara ja ni això), però quantes d'aquestes vides exemplars han mogut els millors ressorts de tantes persones per extreure la millor versió d'elles mateixes. Les paraules mouen, els exemples arrossegueuen!

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com



L'esperança, no només com a virtut teològica, sinó com a actitud humana, fa que els dolors i les dificultats siguin menys feixugues.

Potser és el que va passar els primers mesos de la pandèmia. Malgrat que estàvem confinats, malgrat les imatges dels hospitals i les UCI que cada dia ens presentaven els informatius de la televisió, el clima que es respirava, i que tots podíem percebre, ens agermanava en l'esperança. Aquells missatges que ens enviàvem, aquells aplaudiments des dels balcons a les vuit del vespre cada dia, els exemples de solidaritat, o la manera de celebrar dels sanitaris quan algun pacient sortia de l'UCI, ens mantenien en una mena de clima d'esperança i d'expectativa que feia més suportable la presència del Covid-19 a les nostres vides.

FINESTRA A LA VIDA

No podem perdre l'esperança

Però, ja han passat massa mesos, estem a punt de fer l'any i, malgrat que ja es parla de la vacuna i se n'estan ja experimentant els efectes, la vida s'ha complicat massa per a molta gent. Ja no se sent sovint —com al començament— la cançó del Dúo Dinámico *Resistiré*, perquè molts ja no s'ho creuen. Ni això, ni el «tot anirà bé», de Marina Rossell.

I és aquest el perill d'ara: perdre l'esperança, viure malament la incertesa de com ens en sortirem després de tantes restriccions que han portat a la pobresa molta gent.

Comentaris com el que em feia un noi que ve a dinar a la taula de fraternitat de l'Hospital de Campanya de Santa Anna és un veritable referent del que passa: «Mai m'hauria imaginat arribar a aquesta situació d'haver de venir a menjar a la cua

dels indigents. Em vaig quedar sense feina i és impossible trobar-ne en aquests moments. Porto sis mesos sense cobrar res. He esgotat els pocs estalvis que tenia i ara ja no puc ni comprar el més elemental. I el pitjor és que no veig un futur millor.»

Una missió important ara —a més de la solidaritat— és la de donar esperances a la gent, animar a viure confiats que la incertesa no té per què dur-nos a la desconfiança. Quan sentim els crits desesperats contra les normes de restricció de moviment per als nous brots del Covid-19 penso que aquest és el veritable mal: perdre l'esperança.

Transmetre esperança a la gent és ara una missió important

«Perquè hi
hagi immunitat
de grup cal la
solidaritat de
tothom»

**Francisco José Cambra, intensivista
de Sant Joan de Déu i professor
de l'Institut Borja de Bioètica**

Des de finals de desembre s'està duent a terme la vacunació contra el Covid-19. L'objectiu no és altre que aconseguir una immunitat de grup que ens permeti recuperar, ara sí, una certa normalitat. Però tal com va dir el papa Francesc en el missatge de Nadal, l'objectiu també ha de ser que la vacuna arribi als països més pobres. Francisco José Cambra és cap de Servei de l'Àrea de Crítics de l'Hospital Sant Joan de Déu d'Esplugues de Llobregat-Barcelona i professor de l'Institut Borja de Bioètica de la Universitat Ramon Llull. També dirigeix el programa solidari «Cuida'm» de Sant Joan de Déu, que proporciona tractament mèdic a infants de països en desenvolupament.

Quina és la importància de la vacuna en la història de la medicina i de la humanitat?

És crucial; probablement és la mesura sanitària més efectiva que mai hi ha hagut. Aconseguir l'erradicació de malalties infeccioses com la verola, i estar a punt d'aconseguir-la amb el xarmpió o la poliomielitis és una de les grans fites de la medicina. Són mesures que presenten un risc molt baix i una efectivitat enorme.

La vacuna del Covid s'inscriu en aquesta fita? Molta gent es pregunta com ha estat possible trobar una vacuna amb tanta rapidesa.

Podríem considerar-la també una fita importantíssima, per la transcendència que tindrà i per la brevetat de temps en què s'ha aconseguit. És comprensible que hi hagi persones que sentin desconfiança per la rapidesa en aconseguir la vacuna, però cal pensar que respon a una gran inversió econòmica i a una posada en comú i transmissió de coneixement mai vistes fins ara. Així mateix, s'han fet servir coneixements que veníem aplicant en la recerca d'altres vacunes. D'aquí el temps rècord, que ha sorprès favorablement fins i tot el món científic.

¿La inversió econòmica i la transmissió de coneixements sense precedents s'entendrien si no fos perquè el virus afecta els països rics i perquè les grans companyies farmacèutiques ja tenen garantida la rendibilitat de la vacuna?

És evident que un virus que afecta tot el món genera una sensibilització enorme. El virus de l'Ebola, mentre només afectava l'Àfrica, es veia molt llunyà. Fins que no se'n van presentar alguns casos a Europa i als Estats Units la preocupació no es va fer tan manifesta. La ràpida expansió de la infecció per Covid ha gene-

rat la resposta que estem vivint. El tema de la rendibilitat sens dubte que ha estat un factor important, tant pel nombre de població afectada pel virus com pel poder adquisitiu de les seves societats. Per això és molt important estendre la vacunació a tots els països del món i cercar un equilibri entre rendibilitat i bé moral. Com en d'altres tractaments mèdics, fonamentalment els més cars, els governs i els laboratoris han de cercar acords per afavorir-ne el finançament. Per a la vacuna del Covid cal aconseguir un balanç adequat. Lògicament han de ser prou rendibles, però no haurien de suposar un enriquiment desmesurat de les companyies farmacèutiques.

El papa Francesc, en el missatge de Nadal, va demanar «vacunes per a tothom». Com valora aquest paper de sensibilització i conscienciació?

Ha estat excel·lent, sobretot pel que fa a la vacunació de països pobres. Entronca totalment amb la nostra tradició cristiana de la fraternitat. Deixar de banda els més vulnerables seria terrible. És més: fins que no n'aconseguim el control a nivell mundial no estarem lliures de l'amenaça del Covid.

Quin és el paper dels professionals de la bioètica a l'hora d'establir un pla de vacunació?

Una de les qüestions sobre les quals hem d'opinar els professionals de la bioètica és l'obligatorietat o no de la vacuna. És una qüestió molt important. Depèn en gran mesura de la seva seguretat i efectivitat. Com més segura i efectiva és la vacuna, més arguments perquè sigui obligatòria.

La gent que es vacuna és més solidària envers la comunitat, especialment els més vulnerables?

Amb la vacunació aconseguim protegir-nos nosaltres mateixos i d'aquesta forma contribuir a tallar la cadena de transmissió. Per tant, el benefici és a dos nivells: personal i col·lectiu, i podem considerar que la persona que es vacuna té un comportament solidari.

La no-obligació és un principi bioètic de la nostra medicina? Cal convèncer, més que no pas obligar?

És complex que en aquests moments es plantegi l'obligatorietat en el cas de la vacuna del Covid-19. El més adient, en la situació actual, és explicar i informar amb claredat, perquè sigui la persona la que decideixi: en què consisteix la vacuna?, què aconseguim amb la seva aplicació?, quins efectes secundaris pot tenir?, val la pena córrer el risc?... Si al final, amb una vacuna segura i efectiva, no hem estat capaços de controlar la malaltia, aleshores caldrà

«És molt important estendre la vacunació a tots els països del món i cercar un equilibri entre rendibilitat i bé moral»

«Amb la vacunació aconseguim protegir-nos nosaltres mateixos i d'aquesta forma contribuir a tallar la cadena de transmissió»

Francisco José Cambra
és cap de Servei de l'Àrea
de Crítics de l'Hospital
Sant Joan de Déu.



plantejar-ne l'obligatorietat. Per ara cal ser prudents, estar atents a l'evolució de la malaltia i plantejar-ne la voluntarietat.

Ens podem imaginar la vacuna del Covid formant part del pla anual de vacunació, com passa amb la grip?

Podria ser. Si bé és cert que encara desconeixem moltes coses del virus —per exemple, la durada de la immunitat després de la infecció o la vacunació—, caldrà veure si a mitjà o llarg termini la vacuna s'ha d'integrar en els calendaris vacunals, sobretot pensant en la població més vulnerable, com ja passa amb la vacuna de la grip. Ara bé, durant aquest temps de transició fins a aconseguir una immunitat de grup, continuaran sent fonamentals les mesures de prevenció com l'ús de mascareta, la neteja sovintejada de mans i el distanciament social. També és molt important prosseguir amb els tests diagnòstics i el rastreig dels contactes. Un dels grans problemes del Covid és que les persones sense símptomes poden transmetre la malaltia. Això, per exemple, no passava amb la verola.

Antivacunes i insolidaritat

Què en pensa, de la proliferació de grups antivacunes?

Avui dia proliferen els grups antivacunes, però no vacunar els infants és posar-los en situació d'un risc que podria ser molt greu. Els pares que diuen que no creuen en les vacunes ignoren una evidència científica. Cal discernir si és a causa de la por i la desinformació. És primordial informar i explicar bé en què consisteix la vacuna, quins en són els riscos i els enormes beneficis. També hi ha pares que no vacunen, tot i saber-ne l'eficàcia, aprofitant el fet que, com que d'altres estan vacunats, això suposa una protecció per als seus fills. Aquesta conducta podria considerar-se com a insolidària i egoista. Altres pares, que no han vacunat els seus fills, creuen que no és necessari i, quan veuen que no pateixen malalties com el xarampió, es recreen en les seves creences, quan el motiu pel qual no emmalalteixen és perquè no han entrat en contacte amb el virus. Els pediatres sempre hem de recomanar la vacunació i des del meu punt de vista és totalment inadmissible que alguns col·legues preconitzin la no-vacunació o no la recomanin.

A Sant Joan de Déu es veuen les conseqüències de nens que no han estat vacunats?

Periòdicament, podem veure nens en situacions greus per no haver rebut una correcta vacunació. Per sort són

situacions infreqüents, però que sens dubte s'incrementarien progressivament si augmentessin els nens sense vacunar. És important conscienciar que perquè hi hagi immunitat de grup cal la solidaritat de tothom. D'altra banda, hi ha conductes dels pares en àmbits diferents dels de la vacunació que també poden ser contràries al benestar dels nens com poden ser la negativa a la realització de tests diagnòstics realitzats en el neonat per al diagnòstic precoç de diverses malalties o el seguiment de dietes que poden ser perjudicials per al nen. En l'àmbit de la pediatria cal protegir els infants, que són éssers vulnerables i que no poden decidir per ells mateixos. El pediatra ha de ser el garant de l'optimització d'aquesta cura, i en conjunció amb els pares, buscar i aconseguir el millor per a l'infant.

L'actual pla de vacunació dels infants hauria de ser obligatori?

Des del meu punt de vista sí, si bé advocaríem sempre pel diàleg i la formació, perquè sabem que l'obligatorietat pot llegir-se com a políticament incorrecta i potenciar un efecte contrari. A causa de la immunitat de grup assolida per a diverses malalties, se'n pot evitar l'obligatorietat, però també podem alimentar un concepte erroni. És a dir, com que hi ha poc risc de contagi, admetem que hi hagi persones que no es vacunin. Aleshores, el problema es presenta si baixa el llindar de persones vacunades en augmentar el risc de transmissió de la infecció.

L'Hospital Sant Joan de Déu d'Esplugues de Llobregat és un centre materno-infantil. Si bé el Covid no incideix especialment en els nens, com ha col·laborat l'Hospital en la lluita contra la malaltia?

La incidència del Covid en nens ha estat molt baixa en comparació amb el món de l'adult. Hi ha hagut pocs nens ingressats, tant en plantes d'hospitalització com en la unitat de cures intensives, i l'evolució afortunadament ha estat bona en la majoria de casos. També han ingressat dones embarassades afectades per Covid que han presentat una bona evolució. A l'hospital s'han donat dues participacions fonamentals durant l'epidèmia. En el moment de més gravetat de la pandèmia a Catalunya, coincidint amb la saturació de les unitats de cures intensives que ateníen pacients adults, malgrat



Des de finals de desembre s'està duent a terme la vacunació contra el Covid-19.

«Els pares que diuen que no creuen en les vacunes ignoren una evidència científica»

que es tracta d'un hospital materno-infantil, vam habilitar un mòdul de la nostra UCI pediàtrica per tractar pacients adults, tasca que ha estat enormement satisfactòria per a tot l'equip de professionals de cures intensives. La segona participació, importantíssima, ha estat en l'àrea de la recerca. Mitjançant el projecte Kids Corona, s'ha desenvolupat un ampli estudi sobre la infecció per Covid en el nen i en la dona embarassada, encara en fase d'anàlisi i pendent de diverses conclusions. Fins al moment es pot afirmar que els nens s'infecten igual però que transmeten menys la malaltia. A més, la resposta és molt més lleu que la dels adults. Pot ser perquè la resposta innata del nen sigui millor; és a dir, entre altres qüestions, s'activa menys la cascada inflammatòria i per això la malaltia és molt més lleu. Pot influir-hi també que els nens tinguin una certa immunitat, en estar-hi habituats en entrar en contacte amb altres coronavirus, molt més comuns i que produeixen



infeccions molt lleus. S'ha vist també que els nens han tingut algunes manifestacions cutànies peculiars i que en alguns s'han presentat quadres més tardans, després d'haver passat la infecció, amb una afectació inflamatòria, en ocasions amb implicació cardíaca, habitualment amb bon pronòstic.

Tenint en compte aquests antecedents, els infants i els joves haurien de formar part del pla de vacunació del Covid?

Per ara es vacunaran infants més grans de 16 anys ja que no hi ha estudis enllestits realitzats amb menors. A més, els nens generen menor transmissió i la seva afectació és més lleu. Podríem dir que és el grup menys urgent. Quan s'acumuli més experiència i es facin més assajos en nens es prendran decisions al respecte. Pel que fa a adolescents i persones més joves, és cert que tenen més interacció social i potser segueixen amb més dificultat les mesures d'aïllament. Per tant, se'n podria preveure la vacunació,

«Un dels riscos és que apareguin altres virus que també creuin la barrera de l'espècie i saltin de l'animal a l'home»

relativament precoç, per frenar la incidència de la malaltia. No està clar quin nombre de persones cal que siguin immunes per aconseguir la immunitat de grup, és a dir, el nivell d'immunitat de la població que fa que la propagació d'una infecció minvi o s'aturi perquè no hi ha persones noves per infectar. Depèn de la capacitat de contagiositat del germen en qüestió. Sabem que en el cas del xarampió, una persona amb el virus en pot contagiar 18 més, mentre que un malalt de Covid pot contagiar-ne 3-5. Per tant, en aquest cas caldria un menor nombre de persones immunes (perquè han passat la malaltia o han estat vacunades) per aconseguir la immunitat de grup. Les xifres que donen els experts se situen al voltant del 75% de persones immunes per aconseguir controlar la infecció, encara que no hi ha unanimitat clara i hi ha autors que defensen xifres inferiors. En qualsevol cas, assolir aquesta immunitat de grup només basant-se en pacients que han passat la malaltia suposaria un nombre elevadíssim de morts i la saturació dels sistemes sanitaris; d'aquí la importància de la vacunació massiva.

En el futur ens haurem d'enfrontar a nous virus?

Un dels riscos és que apareguin altres virus que també creuin la barrera de l'espècie i saltin de l'animal a l'home com l'Ebola i la sida. Seria important tenir un coneixement bàsic de diversos virus que afecten animals i intentar prevenir-ne el salt a l'home. En aquest sentit, és primordial valorar com és la interrelació de l'home amb el medi ambient per no facilitar aquests salts. Serà primordial en el futur una vigilància epidemiològica global molt estreta que permeti detectar amb rapidesa l'aparició de qualsevol brot per aconseguir-ne el control precoçment.

L'empremta ecològica de l'home és un dels temes d'interès de la bioètica?

Sí, el concepte actual de bioètica és ampli i subratlla la nostra responsabilitat envers el món que deixarem en el futur. Per tant, l'ecologia és un dels seus camps d'acció. En aquest sentit, la bioètica ha de vetllar perquè l'activitat dels éssers humans es faci de forma adient, respectant i generant mínimes interferències amb el medi ambient per millorar la salut del planeta.

**JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL**

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat



Sortim a sembrar la Paraula

Benvolguts i benvolgudes,

Per voluntat del papa Francesc avui és el «Diumenge de la Paraula» i aquesta setmana vinent som invitats a reflexionar sobre la importància de la Paraula de Déu en la nostra vida cristiana. El Concili Provincial Tarraconense, del qual, amb goig i malgrat la pandèmia, en la proppassada solemnitat de sant Fructuós n'hem celebrat el vint-i-cinquè aniversari, en una resolució prioritària ens diu: «L'Església escolta la Paraula de Déu i la proclama com a Paraula de salvació. El Concili Provincial Tarraconense insta cada fidel cristià a escoltar-la, a llegir-la personalment, a meditar-la, a celebrar-la en l'Església i a pregar amb ella, per tal de viure de la seva força transformadora i en plena obediència de fe al Senyor, sota el guiatge de l'Esperit Sant» (CPT 48).

«Sortim a sembrar la Paraula», ens diu el lema d'enguany en referència a la paràbola del sembrador. En l'estil planer i comunicatiu de les paràboles, Jesús fa servir la tasca del pagès, ben coneguda pel seu auditori, per tal de comunicar una realitat que pertany al misteri del Regne. Estem més avesats a captar aquesta catequesi de Jesús fixant-nos en la nostra capacitat per acollir, en major o menor grau, la llavor que Déu fa caure damunt la nostra terra

particular. Però en aquesta ocasió el lema ens fa centrar la mirada en la tasca de l'agricultor i ens convida a posar-nos en el seu lloc.

El primer pas que se'ns demana és sortir de casa i anar a cercar tots els possibles camps que es presentin. Sembla que el nostre moment històric conté una gràcia especial per a viure-ho. En efecte, el papa Francesc ens ha convidat una i altra vegada a esdevenir una Església en sortida, a no recloure'ns en les nostres pors i inseguretats, sinó deixar-nos dur pel vent de l'Esperit, que vol renovar i recrear-ho tot. «Cada cristià i cada comunitat discernirà quin és el camí que el Senyor li demana, però tots som invitats a acceptar aquesta crida: sortir de la pròpia comoditat i atrevir-se a arribar a totes les perifèries que necessiten la llum de l'Evangeli» (EG 20).

Tanmateix, la comunitat cristiana cauria en un parany si sortís a fora sense res per oferir, sense cap tresor per regalar. Seguint les petjades de Jesús, que no perd ni una ocasió per sembrar la llavor del Regne dins el cor de cada persona, la nostra tasca implica il·luminar les tenebres i amorosir les ferides de tanta gent que cerca una vida plena de sentit. Només pot comunicar la Paraula aquell que experimenta dintre seu el foc ardent del cor de

Jesús, aquell que comparteix els seus sentiments, els seus dolors i les seves joies. Sembrar la Paraula, doncs, demana zel apostòlic i valentia, però també demana molta pregària i molta humilitat, no fos que en lloc d'oferir Déu, ens oferíssim nosaltres mateixos.

Un cop ens hem posat en marxa per a transmetre a tothom la joia de l'Evangeli, hem de ser molt curosos a no voler ocupar el lloc del segador. No ens correspon a nosaltres judicar en quina terra ha caigut la llavor ni calcular quin percentatge de fruit produirà. Fins i tot podria ser que, sense voler, arrenquéssim blat abans d'hora, quan encara no és prou madur, o el confonguéssim amb el jull i malmetéssim la sega. I és que pertany sols a Déu la cura de l'evolució de cada cor, de cada persona, de cada comunitat.

La llibertat de l'altre, de cada pròisme, és sempre l'espai sagrat que cal respectar. Trucar a la porta i esperar que algú l'obri és l'estil de Crist i ha de ser, evidentment, el nostre. Amb placidesa, doncs, i feliçment cansats per haver treballat de sol a sol en bé de tots els homes i dones d'aquest món, deixarem que l'amo del sembrat s'ocupi de cada cor, també del nostre, a fi que la Paraula doni el fruit abundant que Ell desitja.

Ben vostre.

**JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA**
Cardenal arquebisbe de Barcelona



Diumenge de la Paraula

Avui celebrem el Diumenge de la Paraula de Déu, instituït fa poc més d'un any pel papa Francesc (*motu proprio Aperuit illis* –A/–, de 30 de setembre de 2019). El Papa convida l'Església universal a dedicar un diumenge complet a la Paraula de Déu, amb el desig que tots nosaltres puguem fer l'experiència dels deixebles d'Emmaús.

En aquest episodi de l'Evangeli, el Ressuscitat es fa company de camí dels dos deixebles que marxen de Jerusalem, abatuts perquè les seves esperances s'han esvaït en saber que Jesús ha mort a la creu. Jesús s'interessa per allò que els produeix tristesa i desconsol, i els il·lumina amb la llum de la Paraula; junts repassen els passatges de l'Escriptura que parlen d'Ell, els encoratja i els ensenya a llegir-la des de la fe. En arribar al poble els deixebles, el conviden a quedar-se a sopar amb ells. El caminant parteix el pa i ells reconeixen que és Jesús, però ja no el veuen més. És en aquest instant que s'adonen que el mateix Jesús ha ressuscitat. Tornen a Jerusalem per anunciar als altres deixebles que Jesús se'ls ha fet present i que els ha fet entendre el sentit de les Escriptures. Aquesta hauria de ser també la nostra experiència quan llegim i meditem la Paraula de Déu acompanyats de Jesucrist i il·luminats pel seu Esperit.

Ignorar les Escriptures és ignorar Crist, va escriure sant Jeroni segles enrere (cf. DV 25). L'Església no pot deixar de llegir-les, per trobar-hi Jesucrist i seguir les seves petjades, ja que com diu

el papa Francesc: «És bo que no manqui mai en la vida del nostre poble aquesta relació decisiva amb la Paraula viva que el Senyor mai es cansa de dirigir a la seva Esposa, perquè pugui créixer en l'amor i en el testimoni de la fe» (A/ 2).

Els cristians llegim l'Antic Testament a la llum del Misteri de la vida, mort i resurrecció de Jesucrist, i hi descobrim l'anunci d'allò que Jesús dirà amb les seves paraules i durà a terme amb els seus gestos de salvació.

En el Nou Testament llegim els evangelis com a Bona Nova de la salvació i de la misericòrdia de Déu manifestada en la persona de Jesucrist. Els altres llibres del Nou Testament complementen la revelació cristiana.

El Papa ha volgut que el Diumenge de la Paraula tingui lloc dins l'octavari de pregària per la unitat dels cristians. Vol, doncs, significar el valor ecumènic de la Sagrada Escriptura que «indica als qui es posen en actitud d'escolta el camí a seguir per arribar a una autèntica i sòlida unitat» (A/ 3).

Benvolguts germans i germanes, la importància de la Paraula de Déu no pot quedar reduïda a un sol diumenge de l'any. Us animo en aquesta jornada, i com a mínim cada diumenge, a reservar una estona per escoltar atentament la Paraula deixant que el Ressuscitat es faci, també avui, company de camí de tots nosaltres; deixem-lo que il·lumini els nostres neguits i desencisos amb la llum de la Paraula de consol i d'esperança que Déu adreça a la humanitat sencera.

COMENTARI DE LA PARAULA

En el seguiment de Jesús no hi ha classes ni jerarquies



GLÒRIA MONÉS

Diumenge passat comentàvem que Joan Baptista havia passat a Jesús dos dels seus deixebles preferits, Andreu i el Deixeble estimat, i ho situàvem a la riba esquerra del riu Jordà, en ple desert (Jn 1,35-37). Marc, en canvi, presenta avui els quatre primers deixebles que segueixen Jesús a la riba dreta del Mar de Galilea; tan sols Andreu, que havia portat a Jesús el seu germà Simó, coincideix amb els del Baptista. Mateu segueix de prop Marc. Lluc-Beza ho proposarà d'una altra manera, silenciànt el nom d'Andreu. La situació és exactament la mateixa, però ells l'actualitzen acomodant-la als seus respectius punts de vista. Això és propi del gènere mític, i no quadra amb el nostre esperit tan crític. Els Sinòptics situen els inicis del cercle de Jesús a la riba del Mar de Galilea i ho visualitzen a base d'uns pescadors, que nosaltres interpretem en sentit estricte de pescadors de peixos, mentre que ells ho entenen en sentit figurat de reclutadors de gent per fer un alçament contra els romans. Joan, en

canvi, ho situava a la riba del Jordà emmarcant-ho amb la predicació del Baptista, però parlarà de Simó Pere i dels dos Zebedeus després que Jesús ja havia ressuscitat i se'ls havia aparegut vivent per tercera vegada, decidits a tornar-se'n al seu passat de «pescadors», a fi de reclutar gent i venjar la mort ignominiosa del Messies (Jn 21,1-3). Segons Marc, les dues comunitats de germans representen les dues classes socials que constituïen la societat d'aquell temps: la classe alta i la classe baixa. Simó i Andreu no tenen barca i llancen les xarxes en cercle en el mar des de la platja; Jaume i Joan tenen una barca, uns assalariats i, per patró, el seu pare Zebedeu. A la crida de Jesús que deixin de pescar adeptes per fer-los «pescadors d'homens» lliures, tots ells, en teoria, ho deixen tot i el segueixen. La diferència de classes entre uns i altres és notable. Els Zebedeus porfidiejaran per situar-se el primer i el segon en el Regne del Messies.

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI RICART
Claretia

Què se'n sap de l'estada de la Sagrada Família a Egipte? (i II)

A l'Antic Testament, després que el patriarca Josep portés Israel a Egipte, un faraó malvat va matar tots els nens hebreus mascles. L'infant Moisès s'escapa a l'últim moment per salvar el seu poble traient-los fora d'Egipte. Semblantment, a Mateu, el malvat rei Herodes mata tots els nens mascles de Betlem. L'infant Jesús (a qui Mateu desitja descriure com un altre Moisès) s'escapa per tornar d'Egipte i salvar el seu poble.

De camí cap a la terra promesa, un altre rei malvat (Balac, rei dels moabites) busca contractar contra els israelites un famós mag d'Orient, Balaam —una figura que evoca els Mags de Mateu. Però Déu va moure Balaam a favor d'Israel i en el famós episodi de la somera la seva capacitat de visió nari el va fer veure que l'estrella del futur rei davídic s'aixecava d'Israel. Nombres 24,17 narra així la predicció de Balaam: «Surt de Jacob una estrella, s'aixeca un ceptre d'Israel.» Així també, els Mags de Mateu obeeixen Déu i no pas el malvat rei Herodes perquè han vist l'estrella ascendent del veritable rei dels jueus.

En la narració de la infància de Jesús, Mateu reforça el seu relat amb nombroses cites dels profetes. Per exemple, després que l'àngel revela a Josep que Maria infantarà el Salvador, Mateu escriu que això aconsegueix el que el Senyor havia dit per mitjà del profeta: «La verge concebrà i tindrà un fill, i li posaran el nom d'Emmanuel» (Mt 1,22; vegeu Isaïes 7,14). D'aquesta manera, en Mateu 1-2, la citació formal «la Llei i els profetes» (els llibres sagrats de l'Antic Testament) s'apliquen a Jesús com a introducció al seu ministeri: «D'Egipte he cridat el meu fill» (Mt 2,13s). Per a Mateu, Jesús sintetitza tota la història d'Israel, a qui ha estat enviat.

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT



Diumenge III de durant l'any

Lectura primera

Jn 3,1-5.10

*Els ninivites es convertien
i s'apartaven del mal camí*

Lectura de la profecia de Jonàs:

El Senyor va fer sentir a Jonàs la seva paraula i li digué: «Ves a Nínive, la gran capital, i proclama-hi el que jo et diré.» Jonàs se n'anà a Nínive, tal com el Senyor li havia manat. Nínive era una ciutat grandiosa. Per recórrer-la tota calia fer tres dies de camí. Jonàs començà a fer una jornada de camí dintre la ciutat i cridava: «D'aquí a quaranta dies, Nínive serà destruïda.» La gent de Nínive cregué en Déu: proclamaren un dejuni i, des dels més poderosos fins als més humils, es vestiren de sac negre. Déu veié que de fet es convertien i s'apartaven del mal camí, i es va desdir de fer caure sobre d'ells la desgràcia amb què els havia amenaçat.

Salm responsorial

24

Feu que conegui, Senyor,
les vostres rutes,
que aprengui els vostres camins.
Encamineu-me en la vostra
veritat,
instruïu-me, perquè vós sou
el Déu que em salveu.

*R. Feu que conegui, Senyor,
les vostres rutes.*

Recordeu-vos, Senyor,
de la vostra pietat
i de l'amor que heu guardat des
de sempre.
Compadiu-vos de mi, vós que
estimeu tant. *R.*

El Senyor, bondados i recte,
ensenya el bon camí als pecadors.
Encamina els humils per sendes
de justícia,
els ensenya el seu camí. *R.*

Lectura segona

1Co 7,29-31

Aquest món que veiem passa aviat

Lectura de la primera carta de
sant Pau als cristians de Corint:

Vull dir, germans, que no podem deixar perdre l'oportunitat present. Des d'ara, els qui tenen muller han de viure com si no en tinguessin, els qui ploren, com si res no els fes plorar, els qui estan contents, com si res no els alegrés, els qui compren, com si no tinguessin res, i els qui treuen profit d'aquest món, com si no en traguessin cap, perquè aquest món que veiem amb els ulls passa aviat.

Al·leluia

Mc 1,15

*El regne de Déu és a prop.
Convertiu-vos i creieu en la
bona nova.*

Evangelí

Mc 1,14-20

*Convertiu-vos i creieu en la bona
nova*

Lectura de l'evangelí segons sant
Marc:

Després d'haver estat empresonat Joan, Jesús es presentà a Galilea predicant la bona nova de Déu; deia: «Ha arribat l'hora i el regne de Déu és a prop. Convertiu-vos i creieu en la bona nova.» Tot passant

vora el llac de Galilea, veié Simó i el seu germà Andreu. Estaven tirant el filat al'aigua, perquè eren pescadors. Jesús els digué: «Veniu amb mi, i us faré pescadors d'homes.» Immediatament abandonaren les xarxes i se n'anaren amb ell. Poc més enllà veié Jaume, fill de Zebedeu, i el seu germà Joan. Eren a la barca repassant les xarxes. Els cridà immediatament, i ells deixaren el seu pare Zebedeu amb els jornalers a la barca, i se n'anaren amb Jesús.



Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIA I)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 3)

Gener

24. DIUMENGE

Diumenge III de durant l'any, Verd.
Lectures: Joan 3,1-5.10 / Salm 24 / 1 Corintis 7,29-31 / Marc 1,14-20
SANTORAL: Felicià, b. i mr.; Francesc de Sales, prev. i fund.

25. DILLUNS

Conversió de Sant Pau (F), Blanc.
Lectures: Fets 22,3-16 / Salm 116 / Marc 16,15-18
SANTORAL: Bretanió, b.; Elvira, vg. i mr.

26. DIMARTS

Sants Timoteu i Titus (MO), Blanc.
Lectures: 2 Timoteu 1,1-8 / Salm 95 / Marc 3,31-35
SANTORAL: Paula, viuda; Robert, Alberic i Esteve, ab.

27. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Hebreus 10,11-18 / Salm 109 / Marc 4,1-20.
O bé: *Santa Àngela de Mèrici* (ML), Blanc. Tortosa i Tarragona: *Sant Enric d'Ossó* (ML), Blanc.
SANTORAL: Emeri, ab.; Julià, b.; Vitalià, p.

28. DIJOUS

Sant Tomàs d'Aquino (MO), Blanc.
Lectures: Hebreus 10,19-25 / Salm 23 / Marc 4,21-25. Lleida: *Sant Valeri* (MO), Blanc.
SANTORAL: Flavià, mr.; Isaac de Nínive, monjo i b.; Leònides, mr.; Tirs, mr.

29. DIVENDRES

Feria, Verd. Lectures: Hebreus 10,32-39 / Salm 36 / Marc 4,26-34.
Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa: *Sant Pere Nolasc* (ML), Blanc. Tortosa: *Beat Manuel Domingo i Sol* (ML), Blanc.
SANTORAL: beata Arcàngela Giralni, rel.; Sulpici Sever, b.

30. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Hebreus 11,1-2.8-19 / Salm Lluç 1,69-75 / Marc 4,35-41
SANTORAL: Adelelm, b.; Jacinta de Mariscotti, rel.; Martina, vg. i mr.; Mucià Maria Wiaux, rel.

El Sant 29 GENER

Beat Manuel Domingo i Sol

A diferència del que passa avui a Occident, durant segles moltes de les vocacions al sacerdocí naixien de la classe social menys afavorida. A partir del segle XIX es va veure la necessitat d'ajudar aquests seminaristes pobres perquè tinguessin les mateixes possibilitats que els rics. Un dels primers que s'hi va implicar va ser el beat Manuel Domingo i Sol (1836 – 1909).

Fill de Tortosa, de ben jove va sentir la crida al sacerdocí i va ser ordenat amb 24 anys. Després de completar els estudis a València, va ser confessor de tres convents i una escola de la seva ciutat natal, i es va abocar a l'apostolat dels joves. El beat Manuel va poder constatar la pobresa de molts dels seminaristes i les dificultats espirituals i materials que tenien per seguir els estudis. Per això va obrir el 1873 a Tortosa la Casa de Sant Josep, que va començar acollint una vintena de seminaristes d'arreu de la diòcesi. El nombre de joves va créixer i ben aviat va superar els 300. Per tal de gestionar millor aquest èxit inesperat, el beat Manuel va fundar la Germandat de Sacerdots Operaris Diocesans, que se'n van fer càrrec. Aquest model no va tardar a estendre's per altres bisbats catalans i de la resta d'Espanya. El beat Manuel va ser beatificat per Joan Pau II el 1987.



Universalitat del sacerdoci baptismal

EMILI VILLEGAS ARTACHO
Delegat diocesà de Pastoral Sacramental i Litúrgia d'Urgell
mossenemili@gmail.com



Els carismes sempre han format part de la vida de l'Església, com ho testimonia sant Pau en la seva primera carta als corintis: «En l'Església, Déu ha posat, en primer lloc, apòstols; en segon lloc, profetes; en tercer lloc, mestres; després, els qui tenen poder d'obrar miracles; després, els qui tenen el do de guarir» (1Co 12,28). Aquests, però, han anat evolucionant al llarg dels segles fins a establir-se com a ministeris litúrgics i establint les bases del ministeri ordenat.

Ens hem de situar en el segle XX quan el papa Pau VI vol incidir en l'arrel dels ministeris i així l'any 1972 donava a l'Església la carta apostòlica *Ministeria quaedam* per la qual, en l'horitzó de la renovació del Concili Vaticà II, introduïa una reforma en els ordes menors que fins llavors eren l'acolitat, el lectorat, l'ostiariat i l'exorcistat. Des d'aquell moment, passaren a anomenar-se ministeris i quedaren reduïts a dos: lectorat i acolitat. D'aquesta forma, s'obria la possibilitat que aquests encàrrecs no fossin un patrimoni exclusiu d'aquells que han de rebre el sagrament de l'Orde perquè també en poguessin ser instituïts els seglars.

Ara bé, el canó 230 del Dret Canònic suposava un impediment i una discriminació a l'hora de fer efectiva aquesta rehabilitació dels ministeris en la vida dels laics. El canó fixava les bases jurídiques en la recepció d'aquests oficis i establia que només els homes

podien rebre aquests encàrrecs litúrgics, deixant les dones al marge de ser instituïdes i reconegudes.

Però si el papa Pau VI va obrir la porta dels ministeris als seglars, el papa Francesc l'ha travessat amb tots ells. El 10 de gener passat, es feia un pas endavant amb la carta apostòlica *Spiritus Domini* obrint aquesta possibilitat, fins ara vetada, a les dones. Amb la modificació del canó 230, els laics, i ja no només els homes, podran ser assumits de forma estable, mitjançant un ritu litúrgic, en els ministeris de lector i acòlit.

Ell mateix aclareix aquesta decisió amb la carta que adreça al prefecte de la Congregació de la Doctrina de la Fe. I és que la variació de les formes de l'exercici dels ministeris no ordenats no respon al desig d'adaptar-se a les sensibilitats o a les cultures de les èpoques. Sinó que una millor configuració i representació dels ministeris, a més d'una responsabilitat més precisa que neix per a cada cristià, del Baptisme i la Confirmació, pot ajudar l'Església a redescobrir el sentit de comunió que la caracteritza i així iniciar un compromís renovat en la catequesi i en la celebració de la fe.

Hom pot pensar que aquest és un gest políticament correcte envers les dones, però en realitat el papa Francesc revivifica l'essència del sacerdoci comú concedint gràcies al sagrament del Baptisme.



Ana Rivera estudia Òptica a la Universitat Galileo de Guatemala.

Esperança en temps de pandèmia

REDACCIÓ

«Després de més de disset anys experimentant la missió de NPH a l'Amèrica Llatina, he vist com els infants comencen a creure que mereixen tenir una segona oportunitat i assolir una nova vida al servei de la comunitat. Deixen de pensar si tindran menjar o si podran dormir en un llit, perquè això ja ho tenen garantit a NPH. És el seu moment de començar a somniar», ens explica Xavier Adsarà, director de la Fundació Nuestros Pequeños Hermanos Espanya i president de NPH a Europa.

En temps de pandèmia els somnis també es fan realitat. És el cas d'Ana Rivera Matón, jove guatemalenca que ha estat becada per la fundació Visión Mundi i els laboratoris farmacèutics Angelini per estudiar Òptica a la Universitat de Guatemala. L'Ana i els seus tres germans van ingressar a NPH

el 2004 a causa d'una situació familiar molt precària. Malgrat el Covid-19 i les limitacions de mobilitat, l'Ana continua estudiant Òptica, viu amb els seus germans i visita periòdicament la seva família quan els estudis li ho permeten, i així es mostra davant de la comunitat com un autèntic exemple de superació personal. L'Ana explica que «estic molt contenta amb la carrera que estic estudiant. Davant d'aquesta nova situació, he après moltes coses importants a la vida, específicament en l'ús adient de les xarxes socials i estar preparada per a qualsevol situació».

La Fundació NPH cerca socis, donants individuals i empreses que vulguin col·laborar i comprometre's amb el futur de les comunitats més vulnerables a l'Amèrica Llatina, a través de la formació dels seus joves a la universitat. Més informació: tel. 934 342 029, <https://www.nph-spain.org/>.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Sagramentals

Abans, a tots els temples, hi havia piques amb aigua beneïta. Amb motiu de la pandèmia, han desaparegut. Recentment, vaig comentar a un jove que fa de sagristà en una església com podia aconseguir aigua beneïta i la seva resposta em va desconcertar. Em va dir que ja no es fa servir i que ara podia ser transmissora de contagis. Li vaig fer saber que era un sagramental i es va quedar perplex: «Jo només conec els sagraments...»

No se'n sorprengui. Hi ha moltes persones que si els pregunta què és un sagramental, els sonarà a xinès. Això no obstant, coneixen l'aigua beneïta o la benedicció de la taula, que són precisament sagramentals. Aprofito la seva pregunta per explicar-ho. Al Catecisme de l'Església catòlica s'hi exposa: «La Santa Mare Església va instituir, a més, els sagramentals. Aquests són signes sagrats amb els quals, imitant d'alguna manera els sagraments, s'expressen efectes, sobretot espirituals, obtinguts per la intercessió de l'Església. A través d'ells, els homes es disposen a rebre l'efecte principal dels sagraments i se santifiquen les diverses circumstàncies de la vida. Han estat instituïts per l'Església amb vista a la santificació de certs ministeris eclesials, de certs estats de vida, de circumstàncies molt diverses de la vida cristiana, així com de l'ús de coses útils a l'home. Inclouen sempre una pregària, acompanyada sovint d'un signe determinat, com ara la imposició de les mans, el senyal de la creu, l'aspersió amb aigua beneïta.» Són sagramentals usals la benedicció de cases i vehicles, aliments i, òbviament, l'aigua beneïta. No ens en privem. El seu rector o qualsevol sacerdot li facilitarà aigua beneïta perquè la tingui a casa i la faci servir devotament. En la tradició de l'Església, l'aigua beneïta ens disposa a la recepció de la Gràcia, perdona els pecats venials i ens protegeix dels atacs del maligne. Val la pena no oblidar-la.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:
elconsultori@hotmail.com
Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

El patró dels periodistes

Els periodistes tenim el nostre patró, l'home que va iniciar aquells «fulls volanders clandestins», que feia passar per sota les portes de nit. Escrivia com un àngel. De manera que, els francesos, el tenen entre els seus clàssics de literatura. Aquí, a Andalusia, ja tenim als altars un gran periodista i escriptor, Manuel Lozano Garrido, l'estimat «Lolo», a qui els seminaristes de la meua època llegíem amb fruïció. Ens va deixar una bonica pregària pels periodistes, que començava així: *«Señor, pon en la frente de todos los que escriben, una proa que enfile el buen puerto que eres, y asegura a su nave un paisaje completo de obreros y operarios, estudiantes y madres, profesoras y chicas. Que, a su vez, en el trato y al margen del oficio, sean semilla noble de ejemplo y de ternura.»*

El periodisme d'ara està regirat, lluitant en mil batalles, intentant trobar lloc a tants escenaris que se li ofereixen: el paper, als diaris, l'anomenada «premsa on line», a través d'internet... I no cal dir d'aquest «periodisme d'etiqueta», amb el segell partidista dels «amos i propietaris» que disfressen la «propaganda» d'«informació» i la «informació» de «propaganda». Sant Francesc de Sales va escriure un best-seller titulat *Introducción a la vida devota*. «Que potser no és una barbaritat voler desterrar la vida devota del quarter dels soldats, del taller dels artesans, del palau dels prínceps, de la llar dels casats?» Eren altres temps, però la mateixa guerra. Tots la volem guanyar, a base de «lluïtes fraticides». El nostre patró la va guanyar amb la seva «dolçor», després de superar el «mal geni» de la seva joventut.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Filomena

Amb ocasió de donar nom de persona a borrasques i inclemències meteorològiques, darrerament hem sentit sovint el nom de Filomena. Fa uns anys, era tan corrent a l'onomàstica femenina que, fins i tot, l'any 1923 Manuel Sugrañes, empresari del Teatre Còmic, al Paral·lel, en va fer un cuplet amb música del mestre Requena, que va ser un èxit.

Avui, amb els noms estrambòtics que corren, sovint quan sentim un nom hem d'esperar a veure si criden un infant o un ca. El nom de Filomena no s'acostuma a posar i, fins i tot, els que fem santoral, l'hem oblidat perquè no figura en cap dels calendaris tradicionals, amb observacions i històries, editats al nostre país.

Santa Filomena, romana màrtir, s'escau l'11 d'agost i potser ha quedat eclipsada per dues companyes més del santoral del dia, santa Susanna i santa Clara. Recordem-la, si us plau, en futures edicions.

JOAN PALLARÈS-PERSONAT
Barcelona

L'alegria de la fe i de l'amor

La fe és un do que vivim, que suposa una gran riquesa, i que es pot manifestar de maneres molts diferents. Ens ensenya a estar atents, com Maria, a les necessitats dels altres. Jesús ens estima, ens salva, ens il·lumina, ens enforteix, té misericòrdia de nosaltres... Tenir fe és confiar. Només un canvi en les estructures sense una conversió profunda dels cors és paper mullat. No es tracta d'imposar, però sí de presentar el nostre testimoni amb joia.

El contrari de l'enveja és la gratitud, i aquesta està íntimament lligada a la confiança. Cal tenir una escala de valors a la qual ser fidels i no exaltar el que tothom accepta

i està de moda, sinó mantenir-se en l'autenticitat humana i creient. Per això, aquí rau l'alegria de l'amor, quan un coneix l'altre, l'estima. Només s'estima allò o a aquell a qui es coneix. És més important tenir l'última sensibilitat que l'última paraula, perquè qui no demostra allò que sent, potser pot perdre aquell qui estima.

El millor regal que se'ns ha donat és la vida per estimar i ser estimat. Estimar és un sentiment incondicional que s'ofereix sense esperar res a canvi. I la pobresa que tots podem patir és la manca d'amor. Tots volem ser feliços. Amb el nostre caràcter i bon fer podem fer feliços els altres, però també a nosaltres mateixos. No guardem els nostres sentiments, expressem-los a les persones que estimem i serem recompensats amb escriure.

MONTSERRAT ROSELL PUJOL
Vic

Facilitar les coses

S'ha parlat molt del canvi a l'era digital de les empreses amb els treballadors teletreballant, però crec que, molt poc, per no dir gens, de l'adequació de les administracions públiques a la teleatenció.

A mi, per assumptes personals, m'ha tocat gestionar temes amb la Seguretat Social i amb la DGT i cadascuna d'aquestes institucions públiques té un sistema de firma diferent (autofirma). Tan difícil és facilitar les coses als ciutadans? No oblidem que vivim en un país on un gran percentatge de la població no ha viscut mai amb un ordinador. Aquest és el país de la indústria 4.0 i el país pioner i punter en el 5G. Educar és un acte d'esperança. L'educació porta en ella mateixa les millors llavors d'esperança per a un món ferit i per a unes persones que sovint pateixen sense nord.

ANNA MARIA MUNTADA BATLLE
Granollers

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

REDACCIÓ

Mn. Josep Maria Alimbau acaba de publicar el seu nou llibre «Saber sufrir»

«Aprendre a patir ens pot ajudar»

Mn. Josep Maria Alimbau Argila, prevere, periodista, professor i llicenciat en Teologia, té, entre altres reconeixements, la Medalla d'Argent concedida per l'Institut de Teologia Espiritual de Barcelona. És col·laborador habitual de *Catalunya Cristiana* i del *Full Dominical*. Ha escrit nombrosos llibres sobre espiritualitat cristiana. Acaba de publicar el volum *Saber sufrir*, editat per Voz de Papel. Ordenat alfabèticament per mots relacionats amb el sofriment (ajudar, consolar, Covid, crucifix...), l'autor comenta que «la persona de fe pregonja en Déu, que dona sentit a tota la seva vida i enmig de les tribulacions, gaudeix d'assossegament, d'esperança, de pau i d'alegria».

A la contraportada del llibre s'hi inclou un article seu.

Sí, és un text sobre *saber sufrir* que vaig escriure fa anys. Hi poso en relleu que el qui sap sufrir il·lumina la seva vida; quan arriba la nit és millor; disminueix i alleugereix els patiments propis; aprèn a estar sol en la seva soledat; posseeix el millor títol atorgat per la universitat de la vida; podrà cicatritzar eficaçment les ferides alienes; és posseïdor d'elegància espiritual; ha preparat el seu cor per aixoplugar el desolat; s'enlaira de les coses de la terra i observa les del cel; s'acosta a Déu.

Així mateix, el qui ha après a sufrir és...

Comprensiu, pacient i tenaç; més humà, bondados i servicial; acostuma a trobar-se feliç pel sol fet d'estar al costat de les persones

que estima; s'acontenta amb ben poca cosa; accepta, tot i que sigui entre sanglots i llàgrimes, l'adversitat, la malaltia, la mort. Saber sufrir és recitar amb tota l'ànima: «Faci's la vostra voluntat.» És incorporar el propi sofriment al sofriment redemptor de Jesucrist.

Per tant, hem de preparar-nos per al sofriment i l'adversitat.

Efectivament. José María Pemán, en la seva obra de teatre *El diví impacient* —tal com anomenaven sant Francesc Xavier els seus amics—, va escriure: «Si no s'hagués preparat abans d'anar-se'n a evangelitzar al Japó, potser no hauria aconseguit dur a terme la seva ingent empresa.» La nostra societat progressa materialment, però no interiorment, en la vida espiritual. Les virtuts cristianes ens ajuden a viure sense tristor i amb més alegria. El Dr. Botifoll, metge pneumòleg que va treballar durant trenta anys a l'hospital de Lunsar (Sierra Leone), deia: «El dolor és essencial en la vida i no prové de l'exterior, sinó que cadascú el portem al nostre interior, com una deu que no s'exhaureix.»

El periodista i editor Àlex Rosal és l'autor del pròleg del llibre.

Entre altres coses, escriu el següent: «Qui ensenya als infants les receptes necessàries per eliminar o mitigar el dolor?; saber afrontar l'allargada ombra de la creu o del fracàs, que tard o d'hora apareixerà a la seva vida, i apaivagar la seva ira?; eixugar les llàgrimes i alliberar la seva por incipient? Quina assignatura ensenya a saber superar-se i superar les hores baixes?,

«La nostra societat progressa materialment, però no en la vida espiritual»



quiròfan dotze vegades. Pateixo diabetis, del cor i dels ronyons. Darrerament he patit el Covid-19.

Mn. Alimbau, expliqui'ns per què el seu nou llibre porta aquest títol: *Saber sofrir*.

«El saber és la part principal de la felicitat», deia el filòsof grec Sòcrates. Aprendre a sofrir ens pot ajudar. L'escriptor catòlic francès Léon Bloy, després d'uns anys de sofriment, es va convertir en paladí de l'espiritualitat cristiana. Una persona li va preguntar per què educava els seus fills. Ell va respondre: «Ensenyo els meus fills perquè sàpiguen aguantar i transcendir el dolor, el sofriment, els fracassos, com a lliçó primària de la vida.» I va afegir: «Perquè sàpiguen sobreviure a totes les dificultats que se'ls presentin. Sí, els preparo per al martiri, si cal.»

Vostè està a favor de la pedagogia del sofriment.

Gran veritat! Quants sofriments, quantes angoixes, quants dolors s'evitarien si pares, mares i educadors ensenyessin, preparessin els seus fills, els seus alumnes, ja des de petits, la manera de saber fer front, d'aprendre que un petit sacrifici, una adversitat, un sofriment, per la llei de la resiliència, els podrà ajudar. L'escriptor Lorenzo Silva afirmava: «Hem expulsat el sacrifici de la nostra vida.» I Tomàs de Kempis expressava: «No hi ha persona al món sense tribulació o angoixa, sigui rei o papa. Si rebutges una creu, sens dubte, te'n trobaràs una altra i pot ser més greu, més feixuga. Penses escapar tu del que cap dels mortals no va poder lliurar-se?»

Quant al saber, hi ha algun testimoni del nostre temps que pugui ajudar-nos?

Sí, el del doctor austríac Viktor Frankl, metge psiquiatre i fundador de la logoteràpia, que va estar en tres camps de concentració i extermini nazis. Va patir d'allò més, però va ser capaç de donar sentit a la vida, al dolor, al sofriment... gràcies a la dimensió espiritual. A la llum de la fe, l'esperança ens pot obrir camins insospitats, tot i que estiguem carregats pel pes de la prova, de la dificultat, de la creu. El doctor Frankl ens va ensenyar que és

«A la llum de la fe, l'esperança ens pot obrir camins insospitats»

saber perdre, perdonar, acceptar sofriments i canalitzar fracassos i solucionar problemes? Crec que és urgent que a les famílies, a les escoles... s'ensenyi a "saber sofrir". Alimbau no és cap teòric. No escriu de referències. Sap el que és la malaltia, el sofriment i el dolor.» De fet, als 18 anys, vaig emmalaltir de tifus; vaig estar quinze dies entre la vida i la mort. He passat pel

Saber sufrir

J. M. ALIMBAU ARGILA



molt important saber transcendir les nostres dificultats i adversitats, i saber donar sentit a la nostra vida. No oblidem que l'ésser humà sempre té com a meta educar-se, millorar-se, perfeccionar-se, superar-se a ell mateix.

És interessant l'article científic que assegura que la ment pot disminuir el dolor un 19%.

Quan algú està patint dolor físic, pot semblar superficial dir-li que tot està a la seva ment, al seu interior, però és cert, almenys en part. Diversos experiments científics han comprovat que, amb petits canvis, es pot modificar com el cervell percep el dolor i fer-lo més suportable. S'ha pogut verificar que una cosa tan senzilla com distreure's, pensar en una altra cosa, és un remei efectiu. A més, en aquests pacients es dispara la producció d'endorfines, l'anomenada «droga de la felicitat», que produeix el mateix cervell.

L'espiritualitat també hi ajuda...

Òbviament. S'han comprovat les propietats anestèsiques de la meditació, de l'oferiment del propi dolor envers allò transcendent, envers Déu Pare. El dolor prolongat ve acompanyat de sentiment de preocupació i ansietat, que empitjoren aquest estat. Això no obstant, si controlem la respiració i ens concentrem en el present (la meditació, la pregària, l'acceptació... oferint-ho tot per amor a Jesucrist), els nivells de dolor baixen. Recordem el que ens deia Jesús: «El Regne de Déu és enmig vostre» (Lc 17,21).

D'un mal se'n pot treure alguna cosa bona?

All llibre del Gènesi, Josep plora davant dels seus germans i els diu: «Jo soc Josep, el vostre germà, que vosaltres vau vendre a uns que anaven a Egipte. Però no us dolgui ni us sàpiga greu d'haver-ho fet: és Déu qui m'ha enviat aquí abans que vosaltres, per conservar-vos la vida. (...) Déu m'ha enviat aquí abans que vosaltres per assegurar-vos la supervivència en aquest país i salvar prodigiosament les vostres vides. No sou vosaltres els qui em vau enviar aquí, sinó Déu» (Gn 45,4-8).



**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826

Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

MAC
Barcelona

El Palau Robert acull l'exposició «100 anys sent FEEC»

Passió per la muntanya

Gaudir d'unes hores a la muntanya és un dels grans plaers de la vida. Envoltat de la mare natura, l'ésser humà s'empetiteix davant de la bellesa infinita de la creació, alhora que sent com augmenta l'admiració vers l'entorn feréstec que contemplen els seus ulls. L'activitat excursionista a Catalunya va sorgir de l'anhel de coneixença de la pròpia terra que va desvetllar la Renaixença.

L'evolució i el compromís sociocultural i esportiu de l'excursionisme, des de les primeres passes, molt lligades a la ciència, fins a les competicions del segle XXI és la temàtica d'una excel·lent exposició que es pot visitar fins al proper 14 de febrer al Palau Robert de Barcelona. *100 anys sent FEEC* fa un repàs a la història de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC), amb motiu del seu centenari.

L'11 de febrer del 1920 es va constituir la Lliga de Societats Excursionistes. Formada inicialment per trenta-sis entitats catalanes —vint-i-cinc de les quals estaven ubicades a Barcelona ciutat—, que congregaven uns

sis mil associats i associades, tenia l'estatge social a la seu del Centre Excursionista de Catalunya, al carrer Paradís. La Lliga va ser l'embrió d'on naixeria, deu anys més tard, la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya.

A la mostra, comissariada per l'historiador Francesc Roma i Casanovas, es posa en relleu la situació que la FEEC va viure durant la dictadura i en moments de recuperació posteriors, a finals del segle XX, en què va esdevenir la tercera federació esportiva a Catalunya, amb més de 42.000 llicències federatives. L'entitat també defensa la igualtat de gènere en els seus estatuts i la participació de les dones en els esports de muntanya.

Des de la FEEC es gestionen els més d'onze mil quilòmetres de senders homologats que hi ha a Catalunya o els tretze refugis escampats arreu del país, que s'han convertit en punts de trobada i de referència per a tots els amants de la muntanya. De fet, l'exposició ha volgut recrear un d'aquests refugis, el d'Estanys de la Pera, ubicat a la Cerdanya, al Pirineu

oriental, i on se situa el visitant per dur a terme aquest apassionant recorregut històric.

Un dels símbols d'identitat de la FEEC al llarg d'aquest darrer segle ha estat mantenir la dicotomia constant entre l'excursionisme científic i cultural i l'excursionisme esportiu. Així, la mostra aplega els nombrosos èxits internacionals aconseguits per la FEEC amb els ascensos als cims més alts del planeta o les victòries de la selecció catalana a la Copa del Món de curses per muntanya.

La mostra ajuda a conèixer millor el món de la muntanya a Catalunya.



«CATALUNYA CRISTIANA» A CADA PARRÒQUIA I CADA LLAR



www.catalunyacristiana.cat

 [catalunyacristiana](https://www.facebook.com/catalunyacristiana)

 [@catorcrist](https://twitter.com/catorcrist)

 [catalunya_cristiana](https://www.instagram.com/catalunya_cristiana)

**SUBSCRIPCIONS ANUALS
EN CATALÀ O CASTELLÀ**

En paper i digital

Més informació: 934 092 770

Les vaques van donar nom a les vacunes, medicaments indispensables per a la nostra salut.



ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Les vacunes tenen una història molt interessant

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya



Potser no sabeu que la paraula *vacuna* ve de «vaca». D'una vacuna també se'n pot dir un vaccí (en llatí, *vaca* és *vacca* amb dues ces). I de què ve que les vaques hagin donat nom a aquests medicaments que prevenen malalties? La història és ben curiosa. Era l'any 1796. El metge anglès Edward Jenner es va assabentar d'una lletera que, tot muntant vaques que tenien infecció de verola al ventre i que ella en tocava el pus de les butllofes, no agafava la malaltia de la verola. Intrigat per tot això, aquest metge va tenir la idea de fer una provatura que va tenir èxit: inocular en un nen de 8 anys, James Philipps, raspadures del virus infeccios d'una d'aquestes vaques. El noi tingué uns dos dies de febre, però després no va contraure la malaltia que tants estralls feia en altres infants de la seva edat. El metge va fer el mateix en vint-i-tres individus més amb un èxit semblant. S'acabava d'inventar la vacuna!

I quin és el mecanisme de la seva actuació? Molt senzill. Quan el cos rep en poca quantitat un virus perjudicial (o del microbi que sigui), desenvolupa unes defenses (o anticossos) que fan que, si n'hi arriben després en gran quantitat per una infecció forta

del mateix tipus, tingui prou força per tallar la influència dels nouvinguts i no caigui malalt. La injecció de la vacuna pot ser feta també de microbis esmortejats o de les toxines emeses per la infecció. Així doncs, podríem definir una vacuna com una alteració del nostre sistema immunitari que fa que fabriqui amb antelació defenses contra un virus o una infecció microbiana, gràcies a la inoculació de petites quantitats infeccioses.

Avui dia ja coneixem més de quaranta vacunes que fan de prevenció d'unes vint-i-cinc malalties. Tots sabem quantes vacunes s'administren als infants en els primers anys de vida i com ha minvat, gràcies a això, la mortalitat infantil en els últims dos segles! Les estadístiques ens diuen que actualment les vacunes salven de la mort entre 20 i 30 milions d'infants cada any al món. Però encara no s'ha aconseguit vacunar per a totes les malalties existents i continuen les recerques. Per exemple, no tenim encara prevencions per als càncers. Però, per fi, s'ha aconseguit la manera de vacunar per a l'actual Covid-19, que ens està causant aquesta pandèmia tan greu. Esperem, doncs, que ara puguem contrarestar-la del tot. Déu ho faci!

JOAN PALLARÈS-PERSONAT

Historiador

jpallarespersonat@gmail.com



La Companyia de Jesús, al llarg de la història, ha donat centenars de missioners, i aquest, en part, va ser el camí de la vida de Pau Pastells i Vila; en part, perquè el destí va canviar i els propòsits originals van seguir altres camins.

Nascut a Figueres el 1846 (o el 1848), acabats els estudis a la capital empordanesa, va ingressar l'any 1861 al Seminari Conciliar de Barcelona i posteriorment a la Universitat. Va cursar alhora els estudis eclesiàstics i els universitaris de filosofia i lletres. Va ingressar a la Companyia de Jesús el 1866 i va haver-se d'exiliar arran de la revolució del 1868 a França: després de nombrosos entrebancs, es va poder ordenar sacerdot a Banyoles.

Seguint la seva vocació missionera, el 1875 va partir cap a les Filipines, llavors colònia espanyola, amb la voluntat de quedar-s'hi; va arribar a ser-ne superior el 1887. El 1895, quan ja portava dues dècades a les Filipines, la salut li havia minvat i, malalt com estava, es va creure convenient de repatriar-lo. A les Filipines va ser una persona ben considerada socialment. Fou amic del metge José Rizal, heroi i màrtir de la independència filipina, executat el 1898 pels espanyols. Es conserva la correspondència entre tots dos.

En retornar, passà una llarga convalescència i, encara no del tot restablert, va ser secretari de l'orde a la província d'Aragó. Essencialment, des del seu retorn a Espanya, va lliurar-se a l'estudi i la recerca històrica de les

obres de la Companyia de Jesús.

Va romandre a Sevilla entre el 1898 i el 1931, on va estudiar la documentació de l'Arxiu General d'Índies per encàrrec de la *Compañía General de Tabacos de Filipinas*, que li va permetre elaborar un catàleg general de documents, que es publicarien pòstumament el 1934.

El 1897 va col·laborar en una nova edició de *Historia de Mindanao y Jolo*; el 1902 i 1903 sortien els tres volums de la *Labor evangélica de los obreros de la Compañía de Jesús en las islas Filipinas*.

Anys després, van aparèixer els tres volums de *Misión de la Compañía de Jesús en Filipinas en el siglo XIX* i, entre el 1912 i el 1923, van sortir els cinc de la *Historia de la Compañía de Jesús en la provincia de Paraguay, según los documentos originales del Archivo General de Indias*, documentada història de la presència dels jesuïtes en aquelles colònies, que li van comportar a la seva època un gran prestigi com a historiador americanista i també de les illes Filipines.

El pare Pastells va deixar nombroses obres sense publicar, que conserva la Companyia, tant a Sant Cugat com a Madrid. Entre les obres publicades, cal remarcar *El descubrimiento del estrecho de Magallanes*, o *El archipiélago filipino, colección de datos*.

El 1931 va instal·lar-se al que havia estat Seminari Menor de Sant Josep, de Roquetes, prop de l'Observatori de l'Ebre. El pare Pau Pastells va continuar treballant i corregint

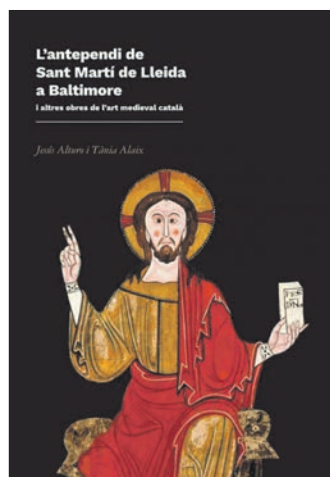
els seus originals fins a l'últim moment. Va morir a Tortosa, a l'Asil de les Germanetes dels Pobres, la nit del 16 d'agost del 1932, als 86 anys. L'any següent va aparèixer el llibre *Reverendo Padre Pablo Pastells. Notas biográficas*, de Salvador Sedó, a l'Editorial Librería Religiosa.

Entre els anys 1898 i 1931, el pare Pastells va estudiar la documentació de l'Arxiu General d'Índies.

GENT DE CASA

Pau Pastells i Vila





JESÚS ALTURO – TÀNIA ALAIX

L'antependi de Sant Martí de Lleida a Baltimore i altres obres de l'art medieval català
Museu Diocesà de Lleida, 2020, 190 pàg.

Llibre que estudia un antependi o frontal d'altar romànic català dedicat a sant Martí que actualment es troba al The Walters Art Museum de Baltimore. S'apunta la hipòtesi que procedeix de l'església de Sant Martí de Lleida. A banda, també recull altres articles d'art ja publicats pels mateixos autors. (Ramon Ribera)



MARGARET NUTTING RALPH

¿Lo dice la Biblia?
Ediciones Luciérnaga, 2020, 207 pàg.

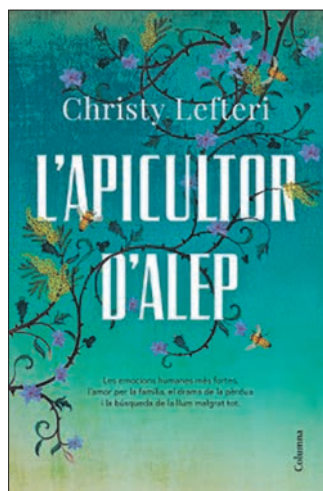
Què ensenya i què no ensenya la Bíblia? L'autora aborda aquestes preguntes examinant primer, com s'ha malinterpretat la Bíblia en el passat i després, preguntant si en l'actualitat cometem els mateixos errors. Com interpretar les Escriptures és molt important també per al diàleg entre creients i no creients.



ARTHUR M. ABELL

Música i inspiració
Fragmenta Editorial, 2020, 256 pàg.

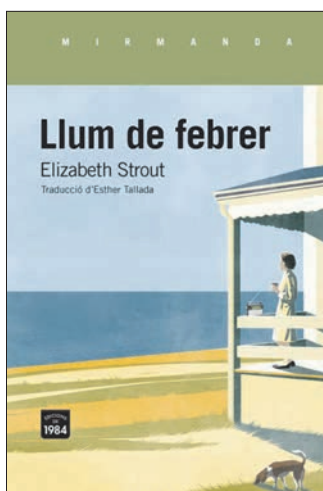
El procés creatiu és una barreja de tècnica, força de voluntat, determinació, etc. L'autor recull el testimoni de sis importants figures de la música occidental en relació amb les seves experiències espirituals, psíquiques i mentals en el moment de l'impuls creador. A més, ens convida a conèixer el context cultural europeu de principis del segle XX.



CHRISTY LEFTERI

L'apicultor d'Alep
Columna, 2020, 368 pàg.

En Nuri i l'Afra són un matrimoni sirí que està en un camp de refugiats a l'espera de poder arribar a Anglaterra. Ell i el seu cosí eren apicultors a Síria i l'Afra era una artista de gran sensibilitat. La guerra destrueix tot el que estimen i han d'escapar. La inoblidable història d'amor d'una parella que lluita per sobreviure i buscar un futur millor.



ELIZABETH STROUT

Llum de febrer
Edicions de 1984, 2021, 384 pàg.

Eixuta, rondinaire i franca. Amb els anys, s'ha endolcit l'Olive Kitteridge? Doncs encara continua dient clarament el que pensa, però, a mesura que s'ha apropiat a la vellesa, la vida li ha canviat. Quan menys s'ho espera, troba un últim company de viatge. Una novel·la profundament commovedora sobre l'amor, la perduda i el pas del temps.



CARLOS MONTERO

El desorden que dejas
Espasa, 2020, 403 pàg.

Un intens thriller psicològic protagonitzat i relatat en primera persona per la Raquel, una jove professora de literatura en hores baixes que accepta una suplència en un institut de Novariz, al cor de Galícia, al poble d'on, casualment, procedeix el seu marit. Una dissecció de la debilitat humana. De la culpa. De la fragilitat de les relacions.

CRÍTICA DE TEATRE

ANDREU SOTORRA

andreu.sotorra@gmail.com



El dramaturg, guionista, director i cineasta Cesc Gay (Barcelona 1967) salta de parodiar en clau de comèdia la parella del veïnat (*Els veïns de dalt*, Teatre Romea, 2015) a parodiar també en clau de comèdia els malentesos i els retrets interns d'una família, dos germans i una germana, que arrossegueu greuges des de la infància i que revifem davant el dilema d'ingressar el pare, amb demència senil, en una residència d'avis.

A 53 diumenges hi ha un actor de

Germans de sang... i fetge, ni que sigui diumenge!

ficció, el germà petit, amb aires de fracassat, que es guanya la vida fent anuncis de publicitat d'una marca de gaspatxo (s'entén ara aquella surrealista imatge publicitària de l'actor Pere Arquillué embotit dins d'un tomacot inflable?). Al seu costat, hi ha col·locat el germà gran (l'actor Lluís Villanueva) amb un perfil progressista oportunista tirant a repel·lent i aparellat amb una mosca de casa bona sense que això sigui garantia de vida plàcida.

I hi ha posat també la germana, la del mig, la que sempre rep (l'actriu Marta Marco), que exerceix de professora a la universitat i que està a la corda fluixa pel que fa al seu matrimoni i, en conseqüència, amb l'estabilitat estovada. Hi faltava un

personatge que objectivés el conflicte i ha triat la dona del germà petit, el del gaspatxo (l'actriu Àgata Roca), que juga a casa en terreny propi i que es permet una mirada menys temperamental i menys contagiada pel llast familiar que la que tenen els tres germans de sang... i fetge, es podria dir, ni que sigui diumenge.

Esmento el diumenge perquè és recurrent i enigmàtic pel que fa al títol. Una tirada de 53 diumenges són molts i, posats a pensar, són un diumenge més dels que caben en un any. Que cadascú en tregui la conclusió que vulgui. Comèdia de portes i finestres? No, no. Comèdia de cuina i de rebost. Atuell domèstics, prestatgeries càlides, gerros amb flors i un marrameu torracastanyes (feli absent) que sembla que fa les delícies dels seus tutors (el germà petit).

Pivot del quartet d'interprets, l'actor Pere Arquillué és un dels hams de 53 diumenges, ni que el muntatge coincideixi en temps difícils i incerts, de platees emmascarades i a mig omplir sisplau per força. Una comèdia que preveu una llarga temporada gràcies a no només un guió «de pel·lícula» sinó a una direcció gens contaminada pels vicis teatrals i un repartiment fet a mida que té els genolls pelats de trescar pels escenaris.



Els actors Pere Arquillué i Lluís Villanueva en un moment de la comèdia de Cesc Gay al Teatre Romea.

AMB BON HUMOR



«53 DIUMENGES», de Cesc Gay
 INTÈRPRETS: Pere Arquillué,
 Marta Marco, Àgata Roca i Lluís
 Villanueva
 DIRECCIÓ: Cesc Gay
 Teatre Romea, Barcelona.
 Fins al 28 de febrer

CRÍTICA LITERÀRIA

DAVID CLARET I PUYAL
Arquitecte i geògraf



Sobre el present



*Tu vas voltant de migjorn
a tramuntana
per Ciutadella i pel cap de llevant.*

Sovint els records són una inesgotable font de plaer. Sobretot quan ens vaga de reviure aquell partir a l'hora que sigui, dormir a la platja sota aquell feix de llum de far intermitent, escandalosament sublim, banyar-se a trenc d'alba i posar-se a caminar sense horari aparent, amb camí clar però amb tot obert. Sí, ja ho sé, cal viure el present, però petites digressions plaents cap al passat són inevitables (i qui sap si saludables). En tot cas, són platges i fars, emocions i hores viscudes el que em venia a la ment mentre llegia el poemari *Camí de Cavalls*, de la vigatana Noemí Morral.

El camí de Cavalls és el camí de ronda que envolta Menorca. Inicialment lligat a la defensa de l'illa, camí d'accés per a pescadors i talaïers, des de fa pocs anys és un camí d'accés públic que ha vençut l'oposició dels propietaris dels terrenys per on passa. Fins aquí la història. Però cal afegir que el camí de Cavalls és un camí majúscul, un autèntic trencacames, sense començament ni final, que pla a pla ens trasllada de la salvatgia més absoluta de penya-segats feréstecs que s'enfonsen en un blau profund, al pintoresquisme més benèvol de platges i cales blau turquesa a recer del mal temps. Un

marc esplèndid que a l'autora, com passa tantes vegades, li serveix per reflexionar sobre la vida que vol viure. Morral se serveix de versos lliures i uns dibuixos esquemàtics amb colors pastel per traslladar-nos les seves emocions pas a pas. A Son Bou escriu: «Corre platja enllà / i no deixis que t'atrapi / cap

tristor / xopa d'absències.» Insisteix en el present, però paradoxalment amb permís d'un passat que no se'n va. «Ara corre / i que només sigui / aquesta platja sense fi / la sorra que trepitja / el teu present.» Que el passat no ens prengui el present.

Llegint el llibre de Morral, però, m'ha passat justament el contrari: m'ha fet reviure un passat preciós gràcies als meus records. Viure permanentment en el passat no deixa viure el present, però no em puc imaginar com pot ser un present sense records. No en soc capaç.

RAUXA

Els dos amos (I)

Diversos pensadors ja ens havien advertit des de feia anys que ens endinsàvem cada vegada més en uns temps tous, líquids, volàtils. Avui aquest diagnòstic ja el pot constatar tothom. El món, i encara més la societat occidental, se'ns transforma a tanta velocitat que es torna altament inestable, i no sembla que se'n salvi cap terreny. Sota els nostres peus tot tremola.

Immersos en aquesta sensació de descomposició, el neguit aflora i s'expressa com a voluntat d'ordre i seguretat. Políticament, aquesta reacció es concreta en moviments o partits que reivindiquen un retorn a principis ideològics sòlids i clars, una aplicació més estricta i exemplar de la justícia, el reforçament del paper de l'Estat i la identitat nacional i la suspicàcia cap a totes aquelles persones o col·lectius considerats socialment desestabilitzadors. El matís es torna sospitos i es busca el recer segur del blanc o negre. Però com s'ha vist amb l'assalt dels manifestants pro Trump al Capitoli de Washington, les veus que més demanen estabilitat i fermesa són les que poden acabar provocant destrucció i barbàrie; qui més fustiga la tebior del relativisme s'instal·la sense remordiments en la mentida i acaba tergiversant la mateixa realitat. Aquesta ideologia, temptadora per simplista, es pot filtrar fàcilment dins l'Església disfressada de moral, de justícia o de llibertat. Els cristians hem d'estar atents per tal de no caure-hi i no servir l'amo equivocat.

EDUARD BRUFAU

NOEMÍ MORRAL

Camí de Cavalls

Voliana Edicions, 2019, 121 pàg.

Agenda

Altres bisbats

COVID-19

El **dissabte 30 de gener**, a les 10.00, la casa d'espiritualitat de les Mercedàries Missioneres de Bérriz organitza una trobada en línia per aprofundir des d'una mirada creient en la pandèmia i les transformacions a les quals ens convida amb Patxi Álvarez de los Mozos, Alicia Suso i Ana Berrizbeitia. Inscripcions: tel. 696 520 297.

Barcelona

BALMESIANA

El **dijous 28 de gener**, a les 18.30, celebració de Sant Tomàs d'Aquino: missa i conferència d'Agustín Echevarría sobre *Cinco claves para entender las cinco vías* (c/ Duran i Bas, 9 - Barcelona).

INTERIORITAT

El **dijous 28 de gener**, a les 19.30, taller-escola de pregària al Casal Don Bosco. Més informació: tel. 934 291 803.

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

El **divendres 29 de gener**, a les 19.00, cicle de cinema Ignasi Salvat amb la pel·lícula *El niño que domó el viento*; els **dijous del 4 al 25 de febrer**, a les 19.00, seminari sobre *El sentit de l'ètica de la cura en el món actual* amb Joan Lluís Pérez i Bonaventura Pedemonte. Més informació: tel. 933 172 338.

SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **dissabte 30 de gener**, a les 9.45, taller de cal·ligrafia *Iniciació a la lletra cassoleta*. Nivell zero amb la Gna. Conxa Adell al monestir de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona. Informació: conxadell@gmail.com.

Sant Feliu de Llobregat

CATEDRAL

El **diumenge 24 de gener**, a les

12.00, el bisbe Agustí Cortés presideix l'eucaristia a la catedral de Sant Feliu en el Diumenge de la Paraula.

VOCACIONS

El **dijous 28 de gener**, a les 19.00, pregària vocacional presidida pel bisbe Agustí Cortés a la capella de la Casa de l'Església de Sant Feliu de Llobregat (c/ Armenteres, 35) amb exposició del Santíssim i res de vespres.

Tarragona

UNITAT DELS CRISTIANS

El **diumenge 24 de gener**, a les 18.00, pregària per la unitat dels cristians a l'església prioral de Sant Pere de Reus.

Terrassa

ECUMENISME

El **dilluns 25 de gener**, a les 19.00, Mons. Salvador Cristau presideix a la catedral de Terrassa la cloenda de la Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians.

Vic

COVA DE MANRESA

El **cap de setmana del 5 al 7 de febrer** taller d'Enneagrama amb Josep Lluís Iriberri, s.j., i equip. Més informació: info@covamanresa.cat.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè que el Senyor ens doni la gràcia de viure en plena fraternitat amb germans i germanes d'altres religions

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català



El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

[f /catalunyacristiana](https://www.facebook.com/catalunyacristiana)

[@catcrist](https://twitter.com/catcrist)

[i catalunya_cristiana](https://www.instagram.com/catalunya_cristiana)

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana: M. de l'Esperança Amill, Pilarín Bayés, Joan Boronat, Jaume Castro, David Claret, Agustí Codinach, Antonio Gil, Joan Guiteras, José Miguel Hernández, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès, Quique, Ignasi Ricart, Lluís Serra, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Joan Maria Vernet, Emili Villegas, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat
(Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat
(Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Els actes anunciats a l'agenda poden patir canvis amb motiu de la pandèmia

CARME MUNTÉ MARGALEF

A la pàgina www.plataforma-los7000.org podeu firmar si esteu en contra de la llei d'eutanàsia i a favor d'una llei de cures pal·liatives que arribi a totes les persones que la necessiten a Espanya. Daniel Fernández Venegas, president de l'Associació Cristians en Democràcia, és un dels impulsors d'aquesta iniciativa.

Com encoratjar la gent i institucions en la recollida de signatures stopeutanasia?

És molt important poder rebatre l'argument fal·laç emprat pel Govern d'Espanya segons el qual hi ha una «àmplia demanda social». Els grans mitjans de comunicació també han adoptat aquesta idea i han confós la societat. A més, aquestes campanyes de recollida de signatures permeten conèixer al detall els terribles supòsits que inclou la Llei d'Eutanàsia proposada pel PSOE i ampliada pels socis de Govern. Rebem més de 1.000 signatures cada setmana només de persones que accedeixen a la web a informar-se.

Quines són les diferents fases previstes en aquesta iniciativa de recollida de signatures?

Les signatures recollides en aquesta primera fase seran portades al Senat abans que es reunixin per decidir sobre l'aprovació definitiva de la Llei. Si no n'hi ha prou, continuarem treballant per aconseguir impulsar una Llei de Pal·liatius integral així com dotació pressupostària suficient per a la seva materialització i que, tant com sigui possible, es paralitzi l'entrada en vigor de la Llei d'Eutanàsia, si calgués mitjançant els recursos d'inconstitucionalitat oportuns.

Quines conseqüències té comptar amb una llei d'eutanàsia sense tenir garantit l'accés universal a les cures pal·liatives?

Les conseqüències són diverses i terribles. En primer lloc, perquè suposa un trencament de la confiança malalt-metge. Qui es creurà a partir d'ara un metge que digui que «ja no es pot fer res més» per

Daniel Fernández Venegas, president de l'Associació Cristians en Democràcia



«L'eutanàsia comportarà el fre de moltes investigacions en curs»

un malalt? Es pot o no es vol? Se li oferirà l'eutanàsia? En segon lloc, perquè la pandèmia, segons diversos estudis publicats, genera una gran sensació d'ansietat en la població amb especial incidència en la salut mental; persones especialment vulnerables que, en un moment donat, poden arribar a sol·licitar l'eutanàsia davant del drama econòmic i social que continuarem patint durant, almenys, tres anys més. Afecta igualment la recerca i nous desenvolupaments de teràpies pal·liatives, ja que l'efecte desincentivador és total; cosa que, per exemple, els malalts terminals com els d'ELA veuen amb gran temor, ja que han comportat grans avenços en la seva qualitat de vida i veuen com l'eutanàsia comportarà el fre de moltes investigacions en curs.

Quines són les mancances a Espanya pel que fa a les cures pal·liatives?

És força insòlit que una eina tan important com l'Atles de Cures Pal·liatives a Europa, en la seva última versió de l'any passat, no sigui un material bàsic al Congrés a l'hora de debatre el projecte de llei sobre l'eutanàsia. La realitat que mostra l'Atles de la situació espanyola és més aviat penosa, i situa el nivell de les cures pal·liatives espanyoles a la mateixa alçada que països tan poc desenvolupats com Geòrgia o Moldàvia, i molt per sota d'estats que tenen menor desenvolupament econòmic, com Polònia. En concret, el nombre d'unitats d'atenció pal·liativa per 100.000 habitants en el cas espanyol és la meitat en comparació amb el polonès. La Societat Espanyola de Cures Pal·liatives ha fet públic que cada any moren 80.000 persones que necessitarien aquesta mena d'atenció per evitar que el sofriment acompanyés l'última etapa de la seva vida.

Ràdio Estel

espai de trobada, participació i diàleg

Cinquènters



Cada dia a les 10 h, amb Sergi Mas



SEGUEIX-NOS     

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Vic, 98.4
Tortosa, 90.1 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Andorra, 107.5

Available on the
App Store

Android app on
Google play